

KURIER WILEŃSKI

31 grudnia 2024 r. – 1 stycznia 2025 r. Nr 146 (19507) Cena 1,00 euro

W numerze

Litwa bez IAE, wkrótce BRELL bez Litwy »2

Jaki był 2024 rok dla Polskiego Teatru „Studio” »6

Wilno bez sylwestrowych fajerwerków? »17

Następny numer wydania codziennego „K.W.” ukaże się 7 stycznia 2025 r.

Drodzy Czytelnicy, Sympatycy, Przyjaciele!

Żegnamy kolejny rok. Rok wpisujący się w trwający już jakiś czas ciąg trudności i wyzwań. Jednak, jak pisaliśmy na łamach naszego wydania magazynowego, nie był to rok tragiczny. Niech rozpoczynający się rok 2025 będzie nie tylko „nietragiczny”, ale dobry! Wypełnijmy go odwagą, serdecznością i zrozumieniem.

Przykład naszej społeczności, Polaków na Litwie, pokazuje, że każda praca przynosi owoce — wcześniej czy później. Życzymy, aby owoce pracy przynosiły satysfakcję, ale też nie zabrakło wśród tych owoców zasłużonego czasu na odpoczynek.

Dziękujemy za kolejny rok z „Kurierem Wileńskim” — do siego roku!

Marzena Suchocka — czym jest „Wilia”

»8-11

Janina Gieczewska o zachowaniu polskości

»11-13

ISSN 1392-0405
9 771392 040028

KURIER
WILEŃSKI

Ukazuje się
od 1 lipca 1953 r.

Birbinių g. 4a,
LT-02121 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel. +370 526 084 44

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwileński.lt)

Zastępcy red. naczelny:
Brigitė Lapszewicz
(b.lapszewicz@kurierwileński.lt)
Apolinary Klonowski
(ds. online)
(a.klonowski@kurierwileński.lt)

Dziennikarze:
Honorata Adamowicz,
Aleksander Borowik,
Justyna Giedrojc,
Rajmund Klonowski,
Anna Pieszko,
Antoni Radczenko,
Marian Paluszkievicz
— fotoreporter.

Dział Promocji:
Andrzej Podworski
— prenumerata
(tel. +370 685 040 84,
kolport@kurierwileński.lt),
Jolanta Balkiewicz — reklama
(tel. +370 260 84 44,
reklama@kurierwileński.lt).

Wydawca: VšĮ „Kurier Wileński“

Druk: VšĮ „Vilnijos žodis“

Nakład: 2500 egz.

*Materiałów niezamówionych
redakcja nie zwraca.*

*Redakcja zastrzega sobie pra-
wo do skracania i adiustacji
tekstów.*

*Za treść ogłoszeń redakcja nie
odpowiada.*

*Opinie Czytelników zawarte
w ich listach nie zawsze są
zbieżne z opinią redakcji.*

DZIENNIK NALEŻY DO
EUROPEJSKIEGO
STOWARZYSZENIA GAZET
CODZIENNYCH
MNIJSZOŚCI
NARODOWYCH

Fundacja
POMOC POLAKOM
NA WSCHODZIE
im. Jana Olszewskiego

Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

Projekt finansowany ze środków
Ministerstwa Spraw Zagranicznych w
ramach konkursu pn. „Polonia i Polacy
za Granicą 2024 — regranting”.

Publikacja wyraża jedynie poglądy
autorów i nie może być utożsamiana
z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii
Prezesa Rady Ministrów i Fundacji
„Pomoc Polakom na Wschodzie”
im. Jana Olszewskiego.

Litwa bez IAE, wkrótce BRELL bez Litwy – a to początek transformacji

Litwa, wraz z pozostałymi krajami bałtyckimi, odlicza dni do ostatecznego odłączenia się od posowieckiej sieci elektroenergetycznej BRELL i synchronizacji z siecią kontynentalną Europy.

To nastąpi w lutym 2025 r. Transformacja zaczęła się w 2009, od wyłączenia Ignalińskiej Elektrowni Atomowej (IAE), którego rocznica przypada na 31 grudnia.

POŻEGNANIE Z BRELL W LUTYM

8 lutego 2025 r. Litwa, Łotwa i Estonia odłączą swoje systemy elektroenergetyczne od postsowieckiej sieci IPS/UPS, której działanie jest regulowane centralnie w Rosji.

Dzień później, 9 lutego, systemy bałtyckie zostaną zsynchronizowane z europejskim obszarem CESA (Continental Europe Synchronous Area). Operacja ta odbędzie się za pośrednictwem połączenia „LitPol Link” łączącego Litwę z Polską.

„To ostatnia sowiecka struktura w naszych krajach, którą opuszczamy. Po 100 dniach będziemy bardziej stabilni i niezależni” – podkreślała w październiku ówczesna premier Litwy Ingrida Šimonytė podczas uroczystości inauguracji symbolicznego zegara w Wilnie, odliczającego czas do opuszczenia BRELL.

Podjęcie tego kroku to wynik długotrwałych przygotowań, obejmujących rozbudowę infrastruktury energetycznej i testy stabilności sieci.

Jak ostrzegał minister energetyki poprzedniej ekipy rządzącej Dainius Kreivys, im bliżej odłączenia od BRELL, tym silniejsze będą rosyjskie działania dezinformacyjne.

„Zbliżamy się do bardzo ważnej daty. Nasz agresywny sąsiad tego nie lubi, ale my mamy jasną wizję i cel – peł-

ną synchronizację z Europą” – tłumaczył.

ROSJA NIE ZASKOCZYŁA ITYMRAZEM

Faktycznie, w ostatnich miesiącach w krajach bałtyckich nasiliły się ataki dezinformacyjne z Rosji. Przykłady obejmują fałszywe informacje o rzekomo najwyższych cenach energii w regionie czy o nadchodzących blackoutach.

Dezinformacja to jednak nie jedyne wyzwanie. Są też sprawy techniczne, a nawet dywersje. Przykładem jest grudniowe uszkodzenie kabla EstLink 2 łączącego Estonię z Finlandią. Estoński operator Elering zapewnił jednak, że synchronizacja przebiegnie zgodnie z planem, ponieważ region posiada wystarczające moce sterowalne i interkonektory, by przeprowadzić operację nawet bez EstLink 2.

IAE TO BYŁ PIERWSZY KROK

Droga Litwy do energetycznej transformacji rozpoczęła się 31 grudnia 2009 r., kiedy wyłączono drugi blok Ignalińskiej Elektrowni Atomowej.

IAE, wyposażona w dwa reaktory RBMK (to te same, które były używane w Czarnobylu), była jednym z największych zakładów jądrowych w regionie.

Sprawa zamknięcia była kontrowersyjna – Litwa miała już załazki własnych kadr zdolnych zarządzać elektrownią atomową. Jako argumenty przeciwko stawiano dostęp do paliwa jądrowego, kwestie bezpieczeństwa.

Do tego przeprowadzone w 2008 r. referendum wskazywało na poparcie ze strony opinii publicznej dla dalszej pracy elektrowni. Jednak referendum uznano za nieważne, gdyż nie uczestniczyło w nim wymagane 50 proc. uprawnionych do głosowania.

Choć zamknięcie elektrowni oznaczało zakończenie produkcji taniej energii, było również początkiem strategicznej transformacji w kierunku bezpieczeństwa energetycznego. Na zniwelowanie „poignalińskiej rzeczywistości” pomysły miał wiceminister poprzedniej ekipy Albinas Zananavičius. Sugerował, że Litwa mogłaby zainteresować się reaktorami małej mocy od 2030 r. Jednak konkrety wtedy nie padły.

DLUGA DROGA DO NIEZALEŻNOŚCI

Przez lata Litwa musiała mierzyć się z blokadami energetycznymi, astronomicznymi cenami surowców oraz presją związaną z budową białoruskiej elektrowni atomowej w Ostrowcu. Białoruska elektrownia zresztą była budowana właśnie z myślą o presji politycznej, teraz Białoruś i Rosja mierzą się z nadmiarem energii elektrycznej, której nie mogą sprzedać krajom bałtyckim – bo te „nie wdzięczne” kraje jej nie chcą.

Odłączenie od BRELL nastąpi 8 lutego, a 9 lutego połączenie do sieci kontynentalnej Europy.

Apolinary Klonowski
Na podst. BNS,
PAP, KW, inf. wł.

■ Automatyczny podpis

Kraje Bałtyckie i Skandynawskie planują lepszy monitoring statków na Bałtyku

Po uszkodzeniu podwodnego kabla energetycznego między Finlandią a Estonią w czasie Świąt Bożego Narodzenia, kraje Bałtyckie i Skandynawskie postanowiły wzmocnić monitoring statków na Morzu Bałtyckim, powiedział premier Litwy Gintautas Paluckas.

Podkreślił, że ryzyko uszkodzenia kabli morskich

i przypadków sabotażu rośnie, a uszkodzenia kabli energetycznych „mogą kosztować gospodarki państw od dziesiątek do setek milionów euro z powodu wyższych cen za kilowatogodzinę”.

Minister energetyki Litwy, Žygimantas Vaičiūnas, powiedział, że po uszkodzeniu kabla „EstLink 2” aktywowane zostały dodatkowe środki

monitorowania infrastruktury energetycznej Litwy.

Już wcześniej postanowiono, że Służba Ochrony Publicznej od przyszłego roku będzie chronić: połączenie elektryczne z Polską „LitPol Link”, połączenia z Szwecją „NordBalt”, a także centrum danych „Litgrid” i Elektrownię w Elektrenach.

■ BNS

Z okazji Pięknego Jubileuszu

Sz.p. Józefowi Jankieloić

składamy nasze płynące z serca życzenia: szczęśliwych, zdrowych, pomyślnych lat, niegasnącej energii, wytrwałości w pokonywaniu codziennych trudności, radości czerpanej z tych najdrobniejszych spraw.

Dzisiejszy jubileusz jest znakomitą okazją, by przekazać Panu wyrazy uznania, które budzą powszechny szacunek i wdzięczność wielu pokoleń w szkoleniu młodzieży.

Życzymy Wam i Waszej rodzinie Błogosławieństwa Bożego, a nade wszystko sił i zdrowia, żeby w radości moglibyście przeżyć kolejne lata wspólnego szczęścia,

dni pełnych spokoju i wiary, silni poczuciem bezpieczeństwa.

Idźcie przez życie z dobrocią w sercu otoczeni ludźmi, których kochacie.

Bóg niech Was błogosławi, Maryja zawsze chroni,
Anioł Stróż w trudnej chwili, swym wsparciem osłoni.

Życzenia składają Janina, Ludwika i Danuta

Imieniny

31 grudnia

Donata, Katarzyny, Kolumba, Mariusza, Melanii, Pauliny, Sebastiana, Sylwestra, Zotyka

1 stycznia

Almachiusza, Marii, Miecislawa, Mieczysława, Miesława, Mojsława, Odyłona, Odyseusza, Piotra, Walentego, Wilhelma, Wincentego

Cytat dnia

„Poleciłem mojej administracji kontynuowanie dostarczania Ukrainie jak największej pomocy tak szybko, jak to możliwe, w tym przekazanie starszego sprzętu amerykańskiego, szybkie dostarczenie go na pole bitwy, a następnie ożywienie amerykańskiej bazy przemysłu obronnego w celu modernizacji i uzupełnienia naszych zapasów nową bronią” – oświadczył prezydent USA Joe Biden.

Liczba dnia

1878 euro „do ręki” – tyle

średnio od września 2025 roku będą zarabiali nauczyciele na Litwie.

Jak spędzić ostatnią noc 2024 roku

Justyna Giedrojc

Zabawę sylwestrową z zasady planuje się zawczasu. Każdy, kto nie ma pomysłów sylwestrowych może powitać nowy 2025 rok na placu Katedralnym w Wilnie.

– Miasto oferuje darmową zabawę dla mieszkańców i gości stolicy. W tym roku, już tradycyjnie, nie będzie fajerwerków. Od godz. 22.00 do 01.00 można będzie oglądać projekcje świetlne, które ożywią dzwonicę katedralną. Instalacja ta stanowi nowoczesną alternatywę dla pirotechniki – zapowiada Gabrielius Grubinskas, rzecznik stołecznego samorządu.

SYLWESTER W RESTAURACJI

Tradycyjnie na sylwestrowe imprezy zapraszają stołeczne restauracje i hotele. Ceny, jak zwykle, są stosunkowo wysokie. Organizatorzy zabaw twierdzą, że wiąże się to z zatrudnieniem dodatkowego personelu oraz podwójnymi wynagrodzeniami za pracę w sylwestrową noc. Są to ogromne wydatki, które muszą być pokryte z ceny biletu.

Szampańską zabawę przy muzycznej oprawie w restauracji trzeba planować zawczasu. Pomimo wysokich cen w ostatnich dniach grudnia w wielu stołecznych restauracjach wszystkie miejsca są już zarezerwowane. W tym roku stołeczna restauracja „Neringa” oferuje świąteczny program z prowadzącym, koncert znanego litewskiego wokalisty oraz wykwintną kolację z czterech dań. Cena waha się od 230 do 280 euro od osoby. Więcej kosztuje zabawa w sali restauracyjnej, w której mieści się scena.

Dzieciom w wieku 6–12 lat przysługuje zniżka 50 proc., za obecność na zabawie dzieci w wieku poniżej sześciu lat opłata nie jest pobierana.

Za 130 euro od osoby można spotkać Nowy Rok na wysokości 170 metrów na Wieży Telewizyjnej. Za dwa dni do Sylwestra było jeszcze 15 wolnych miejsc.

PRZESZKODĄ WYSOKIE HONORARIA WYKONAWCÓW

Już kolejny rok z rzędu nie będzie balu sylwestrowego w restauracji

„Pan Tadeusz”. Kiedyś, mieszcący się w Domu Kultury Polskiej lokal słynął ze szczególnych zabaw noworocznych i kolacji.

– W tym roku główną przeszkodą były niezwykle wysokie stawki, jakie podawali nasi lokalni wykonawcy. A wiadomo, że bal sylwestrowy to nie tylko dobre dania, ale też dobra muzyka. Planujemy jednak w przyszłości wrócić do organizacji noworocznych imprez. Musimy tylko się zastanowić, jak zorganizować udaną imprezę, tak, aby ceny nie odstraszyły gości. Wiemy, że chętnych do udziału w zabawie za przystępną ceną zawsze jest dużo. Ludzie pytają, kiedy wrócą nasze huczna bale sylwestrowe, na które zbierało się od 200 do 300 osób. Każde towarzystwo miało osobny pięknie dekorowany i suto zastawiony stół. Zawsze też był ciekawy program muzyczny. Zdarzyło się kiedyś, że nasza zabawa sylwestrowa była transmitowana na cały świat za pośrednictwem Telewizji Polonia – opowiada „Kurierowi Wileńskiemu” Krystyna Zimińska, wicedyrektorka Domu Kultury Polskiej w Wilnie.

ŚWIĄTECZNE ATRAKCJE

W tym roku miasto zadbało o różnorodność wydarzeń i atrakcji świątecznych. Niektóre z nich będą oferowane także w nowym roku. Na ulicach nadal można będzie podziwiać piękne świąteczne dekoracje oraz ozdobioną mnóstwem światełek choinkę na placu Katedralnym. Do 6 stycznia ulicami Starówki będzie kursować świąteczny pociąg – atrakcja dla dzieci i dorosłych. Do 25 stycznia czynne będzie lodowisko na placu Ratuszowym. Szacuje się, że w okresie świąteczno-noworocznym Wilno odwiedza około 100 tys. turystów z całego świata. ■

Tradycyjnie na sylwestrowe imprezy zapraszają stołeczne restauracje i hotele. Ceny, jak zwykle, są stosunkowo wysokie. Organizatorzy zabaw twierdzą, że wiąże się to z zatrudnieniem dodatkowego personelu oraz podwójnymi wynagrodzeniami za pracę w sylwestrową noc.

Mieszkańcy Wilna będą mogli spotkać się w Sylwestra jak co roku na placu Katedralnym **Fot. Marian Paluszkiwicz**

Coraz więcej Polaków w litewskiej polityce

Honorata Adamowicz

– To, że na wysokich stanowiskach mamy wielu Polaków, oznacza przede wszystkim większe możliwości dla mniejszości narodowych na Litwie. Dzięki temu możemy rozwiązać wiele problemów. Dodatkowym plusem jest także to, że chociaż stosunki między Polską i Litwą są bardzo dobre, to mogą być one jeszcze lepsze. A więc mamy większe możliwości współpracy z naszym sąsiednim krajem – mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” minister spraw wewnętrznych Litwy Władysław Kondratowicz.

W nowym rządzie stanowisko ministra spraw wewnętrznych objął Władysław Kondratowicz, szefową biura premiera została Elżbieta Žurovska-Puodžiūnienė. Aleksander Radczenko, który w poprzedniej kadencji był doradcą przewodniczącej Sejmu Litwy Viktoriji Čmilytė-Nielsen został mianowany doradcą premiera Gintautasa Paluckasa. Prawdopodobnie nie będzie jedynym Polakiem wśród doradców premiera. Polak ma zająć też stanowisko wiceministra jednego z resortów.

Doradcą minister obrony w nowym rządzie został mianowany Artur Płokszt. Z kolei majora Marka Kurjana powołano na stanowisko adiutanta szefowej tego resortu.

Przedstawiciele mniejszości narodowych mogą zajmować wysokie stanowiska

– Sama ta sytuacja pokazuje, że na Litwie przedstawiciele mniejszości narodowych mogą zajmować wysokie stanowiska i są wybierani. Nie tylko w tym roku mamy Polaków w polityce, w ubiegłych latach także mieliśmy polityków mniejszości narodowych zajmujących istotne stanowiska. Widzimy, że z każdym rokiem mamy coraz więcej przedstawicieli mniejszości narodowych w polityce, a to znaczy, że sytuacja zmienia się na lepsze. Ale wiadomo, by coś się zmieniło, trzeba czasu – podkreśla Władysław Kondratowicz.

Coraz więcej litewskich Polaków zajmuje wysokie stanowiska w administracji państwowej.

■ Robert Duchniewicz Fot. vrsa.lt

OSOBISTA ROLA ROBERTA DUCHNIEWICZA

Wielu uważa, że na wzrost liczby litewskich Polaków zajmujących stanowiska w nowej administracji państwowej istotny wpływ ma działalność Roberta Duchniewicza, wiceprzewodniczącego Litewskiej Partii Socjaldemokratycznej (LSDP), szefa kampanii wyborczej socjaldemokratów w niedawnych wyborach parlamentarnych, prezesa oddziału socjaldemokratów w rejonie wileńskim, a od dwóch lat mera rejonu wileńskiego, który w 2023 r. w bezpośrednich wyborach na to stanowisko pokonał kandydata AWPL-ZChR.

– Nieważne, jakiej są narodowości, ważne, że są to dobrzy specjaliści. Wielu Polaków bardzo aktywnie uczestniczy w życiu politycznym naszego państwa i to jest normalne, że zostają zauważeni i otrzymują odpowiednie stanowiska. Nieważne, jakiej jesteśmy narodowości, wszyscy jesteśmy obywatelami państwa i wszyscy mamy jednakowe możliwości. Ważne jest uczciwie i dobrze pracować. Dlatego dzisiaj w ekipie premiera, rządu mamy tylu Polaków – mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Robert Duchniewicz.

■ Władysław Kondratowicz Fot. Dainius Labutis, ELTA

Ale nie tylko wśród działaczy partii socjaldemokratycznej możemy spotkać litewskich Polaków. Wiceprzewodniczącym Litewskiej Partii Wolności jest Daniel Ilkiewicz, wiceprzewodniczącym Świtu Niemna i posłem na Sejm RL jest Robert Puchowicz, a obecny od 20 lat w litewskiej polityce Tomas Tomilinas, który ukończył polską szkołę w Wilnie, określający siebie jako Litwin polskiego pochodzenia, jest wiceprzewodniczącym Związku Demokratów „W imię Litwy”.

– To jest także bardzo ważne dla naszych stosunków z Polską, które już teraz są na wysokim poziomie. Z naszym krajem sąsiedzkim mamy od wielu lat dobre stosunki, ale mam nadzieję, że teraz będą one jeszcze lepsze. Im więcej Polaków będzie w polityce, tym są większe szanse, że te stosunki będą się tylko polepszać. Myślę, że przez te ostatnie dziesięciolecie nasze państwo poszło mocno do przodu i kwestie narodowościowe nie są już przedmiotem wielkich dyskusji, oczywiście są nadal problemy do rozwiązania ale i z ich rozwiązaniem sobie poradzimy – podkreśla Robert Duchniewicz. ■

To był niezwykle pracowity i udany sezon dla Polskiego Teatru „Studio” w Wilnie

Polski Teatr „Studio” w Wilnie zakończył swój niezwykle pracowity i udany sezon spektaklem muzycznym „THE BEST OF” — a także programem artystyczno-literackim dla młodzieży „Mój Anioł Lewy – Mój Anioł Prawy”.

Honorata Adamowicz

– Spektakl muzyczny „THE BEST OF” został wystawiony 26 grudnia w sali Teatru LEGENDOS. Występ opierał się na fragmentach wielu spektakli, takich jak „Próba kabaretu. Raz jeszcze Osiecka” — „Na Wileńskiej ulicy” — „Wileńskie do siego roku” — „Kalina” — a także na nowych, nieznanym jeszcze widzowi skeczach lub utworach muzycznych. Dowcipne teksty monologów i dialogów, pięknie wykonane szlagiery, dobra muzyka, wesoły taniec, zmieniające się stroje nagradzane były hucznymi oklaskami publiczności. Przeplatało się tu całe spektrum tradycji, zwyczajów i języków mieszkańców Wilna, gdzie przecież obok siebie mieszkali Polacy, Żydzi, Litwini, Rusini i inne narodowości. Spektakl „THE BEST OF” to swoiste potpourri rozrywkowej i muzycznej działalności Teatru „Studio” w latach 2000–2024. To także huczne wejście w nowy 2025 r., który jest rokiem szczególnym, jubileuszowym, 65. rokiem działalności Polskiego Teatru „Studio” — mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Edward Kiejzik dyrektor Polskiego Teatru „Studio” — doradca Mera Samorządu Rejonu Wileńskiego.

28 grudnia Polski Teatr „Studio” wystąpił z nową inicjatywą w dworcu Władysława Syrokomli w Borejkowszczyźnie — został tam zaprezentowany program artystyczno-literacki dla młodzieży „Mój Anioł Lewy – Mój Anioł Prawy” — oparty na twórczości Czesława Miłosza.

– Cieszymy się, że miejscem prezentacji stała się przestrzeń dworcu Władysława Syrokomli w Borejkowszczyźnie, słowa wielkiego Noblisty zawędrowały do słynnego Lirnika Wileńskiego. Twórczość Czesława Miłosza jest bliska Teatrowi „Studio” — o czym świadczą dwa

Teatr niezwykle pracowicie kończy rok bieżący, by z nowymi pomysłami i siłami wejść w rok jubileuszowy, 65 -lecia Polskiego Teatru „Studio” w Wilnie
Fot. Ričardas Grigas

28 grudnia Polski Teatr „Studio” wystąpił z nową inicjatywą w dworcu Władysława Syrokomli w Borejkowszczyźnie — został tam zaprezentowany program artystyczno-literacki dla młodzieży „Mój Anioł Lewy – Mój Anioł Prawy” — oparty na twórczości Czesława Miłosza.

spektakle poety wystawione w przeszłości. To „Labirynt” — bardzo pochwlebnie oceniony przez autora, gdy w 1992 r. obejrzał go w Wilnie na Pohulance. To także „Mój Anioł Lewy – Mój Anioł Prawy” — wystawiony w setną rocznicę urodzin Miłosza. Obecny program częściowo opierał się na tej inscenizacji, miał jednak nową formę, nowe brzmienie, nowe tło i nowych artystów — podkreśla Edward Kiejzik.

MIASTO, KTÓRE NA ZAWSZE UKSZTAŁTOWAŁO JEGO WRAŻLIWOŚĆ

Jak mówi, w przedstawieniu zostały ukazane Szetejnie nad Niewiażą, gdzie poeta się urodził i spędził dzieciństwo. W swych wspomnieniach i twórczości Czesław Miłosz wielokrotnie wracał do tego obszaru i tego okresu swego życia. Jak podkreślił, szczególne miejsce w przedstawieniu i w życiu Noblisty zajmuje ukochane Wilno, miasto, które na zawsze ukształtowało jego wrażliwość; miejsce najdroższe, baśniowe, lecz często też krwawiące, miasto, gdzie się uczył, studiował, zwiedzał, tworzył i pracował.

Widzowie długimi brawami dziękowali Polskiemu Teatrowi „Studio” w Wilnie, jego twórcom, wyrażając jednocześnie niezwykłą wdzięczność dyrektorowi teatru Edwardowi Kiejzikowi oraz Lilii Kiejzik — reżyserce i kierownicze Polskiego Studia Teatralnego „Studio” w Wilnie. ■

Figurka Praskiego Dzieciątka Jezus powróciła do kościoła św. Teresy w Wilnie

Justyna Giedrojć

Powrót figurki był wydarzeniem długo oczekiwanym przez wspólnotę kościoła.

– Jest to wyjątkowe zrzęczenie opatrności i prezent dla wspólnoty. Trzeba będzie się przyzwyczaić się do tego ołtarzyka i na nowo go omodlić – podczas uroczystości powiedział metropolita wileński arcybiskup Gintaras Grušas.

SEYNNA RZEŻBA

Podczas renowacji kaplicy w kościele św. Teresy natrafiono na ukryty fresk.

– Dzięki temu stało się wiadome, że w tym miejscu znajdowała się figurka Praskiego Dzieciątka Jezus. Także Władysław Zahorski opisując historię kościoła wspominał, że na jednym z ołtarzy w kaplicy mieściła się kiedyś słynna figurka – mówiła prof. Tojana Račiūnaitė.

Wystrój ołtarza, na prośbę wspólnoty kościoła św. Teresy, wykonał jubiler Eimantas Ludavičius. Dla odtworzonej figurki artysta stworzył tron symbolizujący miłość i oddawanie czci Królowi Łaski. Do dziś dnia kopia XVI-wiecznej hiszpańskiej figurki Praskiego Dzieciątka Jezus jest czczona w klasztorze Karmelitanek Bosych w Pradze.

TRADYCJA CZCZENIA FIGURKI PRYZGASŁA

Według dawnej hiszpańskiej tradycji odtworzona figurka Jezusa przyodziana jest w szaty. Ołtarz, na którym została umieszczona, przez około 300 lat nosił różne nazwy: Opatrzności Bożej, Matki Bożej Dobrej Rady, Matki Boskiej Boleśnej i Matki Bożego Miłosierdzia.

Figurka Praskiego Dzieciątka Jezus na ołtarzu kaplicy była umieszczona w okresie 1763–1845. Źródła historyczne podają, że zdo-

Do kościoła św. Teresy w Wilnie powróciła figurka Praskiego Dzieciątka Jezus. 26 grudnia odbyło się uroczyste poświęcenie odnowionego ołtarza.

Do kościoła św. Teresy powróciła figurka Praskiego Dzieciątka Jezus
Fot. Gediminas Trečiokas

były ją jedwabne szaty oraz pozłacana korona. Przy pomocy specjalnego mechanizmu figurka mogła poruszać rękoma, głową i oczami.

Podczas niektórych uroczystości w Wilnie mogli podziwiać nie tylko bogato ozdobiony, ale także poruszający się, jakby żywy wizerunek Jezusa.

Po zamknięciu klasztoru karmelitów, figurkę, nawiązującą do hiszpańskich tradycji rzeźbiarskich, zdjęto z ołtarza i przechowywano w magazynie. Uwzględniając usilne prośby karmelitanek bosych z Krakowa, ksiądz Wiktor Frąckiewicz zarządził figurkę odrestaurować oraz podarować siostrze zakonny. W podzięk za ten dar karmelitanki przekazały wileńskiej świątyni św. Teresy inną, podobną, ale mniejszą i nieporusza-

jącą się figurkę Jezusa. Z czasem, kultywowana przez karmelitów tradycja czczenia figurki Praskiego Dzieciątka Jezus przygasła, a sama rzeźba gdzieś zniknęła. Podczas renowacji Kaplicy Opatrzności Bożej społeczność kościelna postanowiła odtworzyć kopię hiszpańskiej rzeźby z XVI wieku.

POŚWIĘCENIE OŁTARZA

Poświęceniu ołtarza towarzyszyły msze św. w kościele św. Teresy w języku polskim oraz litewskim. Prof. Tojana Račiūnaitė wystąpiła z wykładem pt. „Historia powstania ołtarza Praskiego Dzieciątka Jezus”. Poświęcenia odnowionego ołtarza dokonał metropolita wileński arcybiskup Gintaras Grušas.

ŚWIĄTYNIA PRZY KLASZTORZE KARMEELITÓW

Kościół św. Teresy przy klasztorze karmelitów bosych został zbudowany w latach 1633–1654. Wnętrze tego kościoła zaprojektowanego przez wybitnych architektów włoskich Constante Tencallę i Giovanniego Gisleniego w 1760 r. zostały zniszczone przez pożar. Po pożarze kościół został odrestaurowany, wybudowano nowe ołtarze, ściany i sklepienia ozdobiono freskami, na nowo wyposażono boczne kaplice. W kronice karmelitów zanotowano, że w lutym 1763 r. odnowiono kaplicę Jezusa Ukrzyżowanego oraz kaplicę znajdującą się po drugiej stronie nawy, w której urządzono murowany Ołtarz Praskiego Dzieciątka Jezus (Altare Dominis Jesu Pragensis). Jak dotychczas na wcześniejsze wzmianki o figurce Praskiego Dzieciątka Jezus w kościele św. Teresy nie natrafiono. ■

Marzena Suchocka: „Wilia” jest dla mnie bardzo ważna

Dla mieszkańców Wileńszczyzny „Wilia” zawsze była i nadal pozostaje wielkim symbolem polskości, umiłowania tego, co w polskiej kulturze jest najpiękniejsze i najbardziej wzruszające. Tradycyjnie wystąpiła przed wileńską publicznością 28 grudnia z koncertem noworocznym. Rozmawiamy z Marzeną Suchocką, choreograf Polskiego Zespołu Artystycznego Pieśni i Tańca „Wilia” nominowaną do tytułu „Polki Roku”.

Anna Pieszko: Czytelnicy „Kurier Wileńskiego” nominowali Panią do tytułu „Polki Roku”. Jak odebrała Pani tę wiadomość?

Marzena Suchocka: Wiadomość o nominacji do konkursu „Polak Roku” była dla mnie wielkim zaskoczeniem i miłą niespodzianką. Nazwa konkursu sugeruje, że tytuł jest przyznawany za szczególne osiągnięcia nominowanej osoby w tym konkretnym roku. Ale skoro kapituła poparła moją kandydaturę, więc rozumiem, że nominacja nie zaprzecza regulaminowi konkursu i że tytuł jest przyznawany za okres działalności szerszy niż tylko jeden rok. Chcę oczywiście bardzo podziękować osobie czy osobom, które wytypowały moją osobę do tego konkursu i kapitule, która tę propozycję poparła, uznając moją blisko 30-letnią działalność na rzecz polskości.

Co oznacza dla Pani bycie Polką?

To moja tożsamość narodowa, z której jestem bardzo dumna. Cieszę się, że przyszło mi urodzić się właśnie w polskiej rodzinie, w której polskość jest pielęgnowana od pokoleń.

Jakie były początki Pani przygody z tańcem?

Kocham taniec od najmłodszych lat, od przedszkola, kiedy to z okazji różnych uroczystości szykowaliśmy różne występy. Kiedy zaczęłam uczęszczać do szkoły, rzeczą naturalną było, że zapisałam się do Polskiego Zespołu Ludowego Pieśni i Tańca „Wilenka” działającego w Szkole Średniej im. Wł. Syrokomli w Wilnie. Podczas nauki w szkole miałam wiele różnych zajęć pozalekcyjnych, wiele rzeczy mnie interesowało:

szkoła muzyczna, kółko plastyczne, chór kościelny, basen, ale to taniec zawsze był moją największą pasją. Przetęczałam w „Wilence” 10 lat, a następnie dołączyłam do Polskiego Zespołu Artystycznego Pieśni i Tańca „Wilia” —gdzie tańczyłam kolejnych 15 lat.

Co miało wpływ na podjęcie tej decyzji?

Moja decyzja o dołączeniu do zespołu „Wilia” była bardziej niż naturalna, gdyż był on wtedy jedynym polskim folklorystycznym zespołem w Wilnie, a że taniec był moją największą pasją, nie chciałam się z nim rozstawać. „Wilię” znałam od dziecka, ponieważ chodziłam razem z rodzicami na wszystkie koncerty. Już wtedy ma-

Po pięciu latach kierowania grupą przygotowawczą, przed jubileuszem 55-lecia, po odejściu ówczesnego kierownika zespołu, przyszło mi również objąć stanowisko kierownika składu podstawowego tancerzy zespołu „Wilia”.

rzyłam, żeby móc tańczyć w tym zespole. Poza tym, zgodnie z mottem: „Wilenko, płyn do Wili!” —uczestnicy „Wilenki” zasilali szeregi „Wili!” i mogli kontynuować swoją przygodę z tańcem czy śpiewem.

9.>>

Przed objęciem stanowiska choreograf zespołu, Marzena Suchocka przetańczyła w „Wili” wiele lat

8.>>

Jak wspomina Pani swoje pierwsze lata w „Wiliu”?

Przyszedłem do zespołu w 1992 r., kiedy po raz pierwszy został ogłoszony nabór do grupy przygotowawczej. Wcześniej zespół był zasilany przez pojedynczych entuzjastów, osoby, które przychodziły w różnym czasie i czekały na swój występ na scenie przez kilka lat. Dlatego nabór do nowej grupy był wspaniałą okazją, żeby przyjść do zespołu i spróbować swoich sił. Po kilku próbach w grupie przygotowawczej zaproponowano mi uczęszczanie również do składu podstawowego, więc byłam przeszczęśliwa, że dostałam to zaproszenie. Co więcej, proponowano mi nawet zatańczenie na koncercie noworocznym. Ale podziękowałam i odmówiłam, nie czułam się jeszcze przygotowana do występów w składzie podstawowym, byłam wobec siebie bardzo wymagająca i obawiałam się, że mogę zawieść. Moim nauczycielem, ówczesnym kierownikiem „Wiliu” był Zygmunt Wojniłło, który prowadził też grupę przygotowawczą. Miałam to szczęście, że jeszcze udało mi się też poćwiczyć pod okiem legendarnej choreograf, pani Zofii Gulewicz, która przychodziła na próby i poprawiała tancerzy, czyniła drobne uwagi.

Jakie wspomnienia Pani zachowała? Jakie emocje towarzyszyły występom „Wiliu”?

Największe wrażenia wywoływały chyba występy z moich pierwszych lat w zespole. Zapamiętałam wyjazd na Światowy Festiwal Polonijny Zespołów Folklorystycznych w Rzeszowie w 1993 r. Dla mnie to było ogromne wyróżnienie, gdyż mogłam po praktycznie roku uczestnictwa w zespole wyjechać z podstawowym składem na najwyższej rangi wydarzenie taneczne, na którym spotykają się Polacy z całego świata. Tańczyłam wtedy w parze ze swoim kierownikiem, panem Zygmuntem Wojniłłą. Niesamowicie wzruszającym był nasz występ na galowym koncercie, kiedy „Wilia” tańczyła poloneza Ogińskiego, mazura ułańskiego, a cała sala oklaskiwała nas na stojąco. To były ogromne, ogromne

28 grudnia „Wilia” zaprezentowała się przed wileńską publicznością w porównującym, wzruszającym koncercie

Moja decyzja o dołączeniu do zespołu „Wilia” była bardziej niż naturalna, gdyż był on wtedy jedynym polskim folklorystycznym zespołem w Wilnie, a że taniec był moją największą pasją, nie chciałam się z nim rozstawać.

emocje, których nie da się wyrazić słowami.

Ukończyła Pani studia magisterskie na Uniwersytecie Wileńskim na wydziale ekonomii międzynarodowej. Jak udawało się łączyć naukę i pasję?

Łączenie studiów i uczestniczenie w zespole „Wilia” nie było trudne, bo jeśli coś się podoba, to pozostaje tylko kwestia dobrego planowania czasu. Dodatkowo w okresie studiów zaczęłam pracować jako choreograf szkolnego zespołu „Ziarenko” na Lipówce, dokąd po pierwszym roku studiów instruktorskich zostałam zaproszona przez ówczesną nauczycielkę geografii, panią Stefanię Kuźmo, do stworzenia szkolnego polskiego zespołu. W szkole przez 10 lat pracowałam jako kierowniczka zespołu i zdobywałam swoje pierwsze doświadczenie pracy jako choreograf.

Przetańczyła Pani w „Wiliu” wiele lat, potem zaś sama objęła kierownictwo nad grupą taneczną zespołu. Czy podjęcie tej decyzji było trudne?

Przed jubileuszem 50-lecia zespołu z kierownictwem podjęliśmy decyzję, że „Wilia” potrzebuje kolejnej grupy przygotowawczej. Byłam już po studiach instruktorskich, miałam wieloletnie doświadczenie pracy z dziećmi, miałam ogromną chęć pomocy dla zespołu – wszystko to złożyło się na to, że zostałam kierowniczką przygotowawczej grupy. Utworzyliśmy wówczas grupę złożoną z 60 dzieci, z którymi ćwiczyliśmy przez rok. Ta grupa mogła się zaprezentować już na jubileuszu 50-lecia. Pięć osób z tej grupy tańczy do dziś.

Po pięciu latach kierowania grupą przygotowawczą, przed jubileuszem 55-lecia, po odejściu ówczesnego kierownika zespołu, przyszło mi również objąć stanowisko kierownika składu podstawowego tancerzy zespołu „Wilia”. Miałam wielką nadzieję, że to tymczasowe, bo nigdy tego nie planowałam. Był to okres niezmiernie trudny, gdyż miałam trzy grupy taneczne, próby odbywały się pięć razy tygodniowo.

Poza tym oczywiście musiałam chodzić do pracy. Praktycznie nie miałam czasu wolnego.

10.>>

9.>>

Ale jak widać, to tymczasowe zastępstwo trwa do dziś. Już od 15 lat jestem kierownikiem podstawowej grupy tanecznej.

Ile czasu zajmuje przygotowanie nowej choreografii? Jak bardzo żmudny jest proces dopracowania nowego tańca?

Przygotowanie nowej choreografii jest bardzo czasochłonne. Oczywiście zależy to od bardzo wielu czynników. Przede wszystkim, czy będzie to taniec 3–5-minutowy, czy ponad 10-minutowa suita. Potem szukanie odpowiedniej muzyki, zapisywanie liczby taktów, wymyślenie samej koncepcji albo treści tańca, czyli co chcemy tym tańcem powiedzieć, co to ma być za obrazek. Następnie wyszukiwanie kroków, elementów, łączenie ich w jedną całość. Bardzo wiele rzeczy trzeba uwzględnić, przemyśleć, wypróbować, zanim to ujrzy światło dzienne. Samo szlifowanie wykonania również jest procesem bardzo czasochłonnym i zależy od frekwencji tancerzy na próbie.

Wszystkie stworzone przeze mnie układy są od początku do końca moim autorskim dziełem, nie są

Przyszłam do zespołu w 1992 r., kiedy po raz pierwszy został ogłoszony nabór do grupy przygotowawczej. Wcześniej zespół był zasilany przez pojedynczych entuzjastów, osoby, które przychodziły w różnym czasie i czekały na swój występ na scenie przez kilka lat. Dlatego nabór do nowej grupy był wspaniałą okazją, żeby przyjść do zespołu i spróbować swych sił.

kopiuwane. Opieram się na wiedzy merytorycznej, którą zdobyłam na studiach instruktorskich, i oczywiście na własnej fantazji. Dbam też o to, żeby tańce, które były stworzone przez poprzednich kierowników, były zachowane w tej samej postaci i nadal wykonywane. Godzinami oglądam nagrania, żeby w jak najbardziej dokładny sposób tę choreografię odtworzyć.

Jest Pani związana z „Wilią” już od ponad 30 lat. Jak ocenia Pani

zmiany, które nastąpiły w zespole w ciągu tego okresu?

„Wilia” to przede wszystkim ludzie, więc w ciągu tych 30 lat sporo osób przewinęło się przez zespół. „Wilia” wzbogaciła swój repertuar o wiele nowych utworów, uszyto wiele nowych strojów. Mamy na swym koncie wiele bardzo atrakcyjnych wyjazdów, udziału w różnorodnych festiwalach. Te zmiany oceniam jako bardzo pozytywne.

Jakie miejsce zajmuje w Pani życiu „Wilia”?

„Wilia” dzisiaj, tak samo jak przez wszystkie 30 lat, jest dla mnie bardzo ważna. Zależy mi, by była jednym z najlepszych zespołów, by jej członkowie byli dumni z przynależności do takiego zespołu, a repertuar był ciekawy. Zależy mi na tym, by członkowie zespołu byli zintegrowani ze sobą, żeby przychodzili tu i czuli się tak jak w rodzinie.

Dziękuję za rozmowę.

Rozmawiała Anna Pieszek
Fot. Marian Paluszkiewicz

MRF MEDIU
REMIMO
FONDAS

Na sukces zespołu od lat pracuje wiele osób: (od lewej) kierownik artystyczny Renata Brasel, choreograf Marzena Suchocka i Beata Bużyńska, kierownik muzyczny Anna Kijewicz

Janina Gieczewska: Zachowanie polskości wymaga wysiłku i pracy

Moja rozmówczyni mówi o sobie, że jest urodzona pod szczęśliwą gwiazdą, ponieważ w ciągu długiego życia ominęły ją wielkie wstrząsy i nieszczęścia, spełniły się marzenia i życiowe plany.

30 lat swego życia Pani Janina Gieczewska poświęciła pracy w Państwowym Wydawnictwie Literatury Pedagogicznej, w redakcji przygotowującej podręczniki dla szkół polskich na Litwie. Po odrodzeniu niepodległego państwa litewskiego przez wiele lat była zaangażowana w działalność polskich organizacji społecznych: Związku Polaków na Litwie, Fundacji Kultury Polskiej im. Józefa Montwiłła, Wileńskiego Towarzystwa Dobroczynności, a po śmierci męża Romualda Gieczewskiego przez 16 lat pełniła funkcje przewodniczącej Polskiej Sekcji Wileńskiej Wspólnoty Więźniów Politycznych i Zesłańców. Przez całe życie pozostała wierna swym dwu miłościom: Wilnu i ojczystej mowie.

Anna Pieszko: Jak odebrała Pani wiadomość o nominacji do tytułu „Polak Roku” „Kuriera Wileńskiego”?

Janina Gieczewska: Kiedy zobaczyłam w gazecie swoją fotografię, byłam zaskoczona i mile zdziwiona. Nie wiem, kto mnie zgłosił na kandydatkę do tej zaszczytnej nominacji, czuję się jednak zobowiązana podziękować Przyjaznej Osobie za sprawioną niespodziankę, jak również Szanownej Kapitulie, która uplasowała mnie w wybranej dziesiątce.

Urodziła się Pani w polskiej wileńskiej rodzinie Franciszki i Jana Tumaszków, w czasach, o których ks. Jan Twardowski pisał: „Dobre, bo przedwojenne”. Przez pierwszych 15 lat swego życia mieszkała Pani w II Rzeczypospolitej. Czego najbardziej Pani żał z tamtych czasów?

To prawda, 15 lat upłynęło mi w niepodległej Polsce. Polska była i pozostała moją ojczyzną. Przedwojenna młodzież była bardzo patriotyczna, kochała ojczyznę. Jej utrata 17 września 1939 r. była ogromnym ciosem i wielkim prze-

życiem. Żal utraty polskiego świata, jaki mnie otaczał, pozostał we mnie na całe życie. 20 lat międzywojnia było dla Polski okresem wielkiego rozwoju we wszystkich dziedzinach życia państwowego. Nikt nie przypuszczał, że znów nastąpią czasy zniewolenia.

Druga wojna światowa zmieniła mapę Europy, przesunęły się granice wielu państw, a mieszkańcy tzw. wschodnich Kresów II Rzeczypospolitej pomimo swej woli znaleźli się poza granicami ojczyzny. Jak odnalazła się Pani w nowej rzeczywistości?

12.>>

Pierwszorzędną rolę w zachowaniu tożsamości narodowej odgrywają rodzice, którzy uczą dziecko języka ojczystego, a w jego dalszym rozwoju bardzo ważną rolę odgrywa szkoła – podkreśla Pani Janina Gieczewska

11.>>

Początkowo czuliśmy się bezsilni, zrozpaczeni, nie wiedzieliśmy, co dalej, jaki los nas czeka. Nie było żadnego wyboru. Trzeba było godzić się ze wszystkim, co życie nam przynosiło.

To był bardzo trudny okres przystosowania się do nowej rzeczywistości.

Miałam jednak szczęście, że udało mi się uniknąć wywózki i przeżyć każdą kolejną okupację w moim ukochanym Wilnie. Żyliśmy w nowej rzeczywistości, ale w swoim prywatnym świecie.

Czy trwanie przy polskiej mowie, kulturze, tradycji i wartościach w nowych ustrojowych i państwowych realiach było trudne?

Dla mnie nie było to trudne. W domu, z rodzicami, krewnymi, sąsiadami, koleżankami rozmawiałam po polsku, jak dawniej. Przez 30 lat pracy w redakcji kontakt z językiem polskim miałam na co dzień. W domu nadal były przestrzegane tradycje religijne. Z kalendarza naturalnie znikły niektóre religijne, jak też państwowe święta, jak na przykład 11 listopada i 3 maja. Wiele z tego, co było przedtem jawne, zamknęło się w ramach prywatności.

Kiedy byliśmy obywatelami Litwy radzieckiej, wielkie zagrożenie stanowiła russyfikacja i ateizacja społeczeństwa. Celem sowieckiej ideologii było wychowanie nowego człowieka. W długim 50-letnim okresie okupacji sowieckiej byli tacy, którzy dobrowolnie się zasymilowali, oddali dzieci do rosyjskich szkół. Świadomi Polacy korzystali z możliwości pobierania nauki w szkole podstawowej i średniej w języku ojczystym. Sprzyjał temu Instytut Pedagogiczny w Wilnie, który szkolił kadrę nauczycieli do litewskich i polskich szkół, jak również Redakcja Podręczników w Języku Polskim, która przygotowywała niezbędne podręczniki ze wszystkich przedmiotów. Język polski nie był całkowicie wyrugowany z przestrzeni publicznej. W Wilnie ukazywał się po polsku dziennik „Czerwony Sztandar” —który każdej polskiej rodzinie umożliwiał

kontakt z językiem ojczystym. Polska kultura również była obecna dzięki Polskiemu Zespołowi Artystycznemu Pieśni i Tańca „Wilia” — którego koncerty zawsze były ważnym wydarzeniem. Przy Szkole nr 19 w Wilnie założono zespół taneczno-wokalny „Wilenka”. Działyły dwa amatorskie teatry.

Co oznacza dla Pani dzisiaj bycie Polką na Litwie?

Bycie Polką, czy to na Litwie, czy w innym obcym państwie, rozumiem jako zachowanie i kultywowanie swojej tożsamości narodowej.

13.>>

Kiedy zobaczyłam w gazecie swoją fotografię, byłam zaskoczona i mile zdziwiona. Nie wiem, kto mnie zgłosił na kandydatkę do tej zaszczytnej nominacji, czuję się jednak zobowiązana podziękować Przyjaźnej Osobie za sprawioną niespodziankę, jak również Szanownej Kapitulie, która uplasowała mnie w wybranej dziesiątce.

Nasza rozmówczyni mówi o sobie, że jest urodzona pod szczęśliwą gwiazdą, ponieważ w ciągu długiego życia ominęły ją wielkie wstrząsy i nieszczęścia, spełniły się marzenia i życiowe plany

12.>>

Zadanie do wykonania bardzo trudne w warunkach, gdy ma się na co dzień obce otoczenie, które wywiera ogromny wpływ na życie każdego obywatela odmiennej narodowości. Zachowanie polskości wymaga wysiłku i pracy. Pierwszorzędną rolę odgrywają rodzice, którzy uczą dziecko języka ojczystego, a w jego dalszym rozwoju bardzo ważną rolę odgrywa szkoła. Ostoją polskości we wszystkich czasach był również Kościół. 123 lata niewoli po rozbiorach i trudny okres historii XX wieku nie zniszczyły ducha polskości i nie wynarodowiły Polaków. Zawdzięczamy to wielkim przywódcom duchowym, którzy słowem, muzyką, pieśnią i przykładem nie dopuścili do wygaśnięcia uczuć patriotycznych. Zachowanie polskości i jej krzewienie na Litwie miało i ma jednak swoje cechy szczególne, ponieważ Polacy na Ziemi Wileńskiej nie są Polonią, ale mieszkają tu z dziada pradziada, są u siebie.

W mijającym 2024 roku obchodziła Pani swój wyjątkowy jubileusz 100. urodzin. Podczas jubileuszowej uroczystości rozporządzeniem Prezydenta RP Andrzeja Dudy została Pani uhonorowana Krzyżem Komandorskim Orderu Zasługi Rzeczypospolitej Polski. Co oznacza dla Pani to wyróżnienie?

Posiadam wiele nagród i wyróżnień za długoletnią pracę zawodową i społeczną. W ciągu ubiegłych lat otrzymałam Złoty Krzyż Zasługi RP i Krzyż Kawalerski Orderu Zasługi RP. Są to dla mnie bardzo cenne nagrody. Z każdego wyróżnienia jestem dumna. Uznanie jest zawsze rzeczą przyjemną, a że Macierz pamięta o Polakach na całym świecie – to bardzo ważne i piękne.

Od zawsze była Pani aktywną społecniczką, a polskie sprawy zawsze leżały Pani na sercu. Jak ocenia Pani dzisiejszą polską społeczność na Litwie? Z czego możemy dziś być dumni?

Oceniam naszą społeczność bardzo pozytywnie. W ciągu mego długiego życia miałam możliwość obserwowania, jak wyrosło kil-

ka pokoleń Polaków, którzy dziś stanowią naszą nową polską inteligencję na Litwie. Są to ludzie, którzy posiadają wyższe wykształcenie i prestiżowe, nowoczesne zawody. Pracują na odpowiedzialnych stanowiskach, są dobrymi specjalistami. Zintegrowali się ze społeczeństwem litewskim, są przedsiębiorczy i aktywni. Mamy bardzo dużo organizacji społecznych zrzeszających ludzi młodych i starszych. Mamy polskie szkoły, polską prasę, zespoły artystyczne, dwa teatry. Mamy partię polityczną i swych przedstawicieli na najwyższych szczeblach władzy: w sejmie, w rządzie, jak również w samorządach. To są bardzo wielkie osiągnięcia. Dom Kultury Polskiej w Wilnie jest ogniskiem skupiającym wszystkich Polaków. Mamy wspaniałych działaczy kultury, oświaty, sportu. Myślę, że są to powody do dumy, ale zachowanie i dalszy rozwój polskości wymaga stałej troski nas wszystkich.

Śledzi Pani żywo aktualia polskiej społeczności zarówno na Litwie, jak i w Polsce. Które media lubi Pani czytać lub oglądać?

Póki dopisuje mi zdrowie, interesuję się aktualiami litewskimi, jak też polskimi. Czytam regularnie miejscową prasę: „Kurier Wileński” – „Naszą Gazetę” – „Tygodnik Wileńszczyzny” – sporadycznie – prasę ukazującą się w Polsce.

Oglądam telewizję polską i programy TVP Wilno. Bardzo się cieszę, że na Litwie powstała taka polska telewizja. To wielkie osiągnięcie, że w krótkim czasie stworzyła profesjonalną ekipę młodych dziennikarzy i pracowników.

Czego życzyłaby Pani Czytelnikom „Kuriera Wileńskiego” w Nowym Roku?

Życzę dobrego zdrowia, bo ono jest źródłem energii życiowej i podstawą normalnego życia. Życzę dobrych startów i osiągnięć we wszystkich zamierzeniach, więcej radości niż smutków i pogodnego nieba nad naszym krajem. Niech się spełniają nasze marzenia: te małe i te duże! Szczęśliwego 2025 Roku!

Dziękuję za rozmowę!

Fot. archiwum prywatne
Janiny Gieczewskiej

Posiadam wiele nagród i wyróżnień za długoletnią pracę zawodową i społeczną.

W ciągu ubiegłych lat otrzymałam Złoty Krzyż Zasługi RP i Krzyż Kawalerski Orderu Zasługi RP. Są to dla mnie bardzo cenne nagrody.

MRF MEDIJU
REMIMO
FONDAS

Zachowanie i dalszy rozwój polskości wymaga stałej troski nas wszystkich – mówi Pani Janina Gieczewska Fot. Marian Paluszkiewicz

W 2025 roku czekają nas podwyżki i wzrost cen

Starszy ekonomista Swedbanku Nerijus Mačiulis powiedział, że w 2025 r. podobnie jak w 2024 szybki wzrost płacy minimalnej i emerytur doprowadzi do najszybszego wzrostu dochodów osób najmniej zarabiających i emerytów. A wzrost cen odczują wszyscy.

Honorata Adamowicz

– Głównie zmiany w 2025 r. to przede wszystkim 12,5 proc. wzrost płacy minimalnej, a także wzrost emerytury o około 12 proc., przy czym wielu pracowników sektora publicznego również odnotuje wzrost wynagrodzeń, a średnia krajowa płaca wzrośnie o prawie jedną dziesiątą. Inflacja wzrośnie do 2,5 proc., co sprawi, że wzrost siły nabywczej ludności będzie jednym z najszybszych w Unii Europejskiej. A więc pod względem wzrostu dochodów, będzie to dobry rok. Przynajmniej z tego, co wiemy i czego możemy się spodziewać w najbliższej przyszłości – mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” starszy ekonomista Swedbanku Nerijus Mačiulis.

Sprzedaż detaliczna w pierwszych 11 miesiącach tego roku w porównaniu z tym samym okresem w 2023 r. wzrosła o 4,3 proc. osiągając 17,6 mld euro. Tymczasem obroty restauracji, kawiarni i innych placówek gastronomicznych w okresie styczeń–listopad spadły o 6,7 proc. do 1,45 mld euro.

WZROSŁĄ CENY ŻYWNOŚCI

– Podobnie jak w tym roku, usługi będą najbardziej droższe, zwłaszcza te, w których wynagrodzenia stanowią dużą część kosztów, czyli takie jak usługi profesjonalne zaczynając od cateringu, a kończąc na usługach kosmetycznych. Zdrożęją także usługi hydraulika, elektryka, i tak dalej. Trudno oczekiwać, że ceny pozostaną stabilne, gdy płace rosną w tak szybkim tempie. W tym roku, 2024, średnie ceny żywności prawie nie wzrosły, ponieważ na rynkach surowców odnotowano korzystne tendencje, a koszty energii spadły. Jednak w 2025 r. ceny żywności prawdopodobnie będą rosły szybko. Częściowo ze względu na trend na rynku towarowym, na którym już teraz

obserwujemy rekordowo wysokie ceny skupu mleka surowego. Znajdzie to odzwierciedlenie w ostatecznej cenie żywności – zaznacza ekonomista.

Nerijus Mačiulis podkreśla, że na razie zatrudnienie pozostaje blisko rekordowych poziomów, ale stopa bezrobocia jest już nieco podwyższona. Jak mówi specjalista, w 2024 r. było nieco więcej bankructw w przemyśle lekkim, krawiectwie, firmach transportowych zajmujących się cateringiem.

– Wynika to częściowo z szybko rosnących płac. Niektóre firmy nie były w stanie podnieść wynagrodzeń w tak szybkim tempie. W przyszłym roku płace wzrosną jeszcze bardziej niż obecnie, a jest to jedno z głównych zagrożeń, ponieważ malejąca konkurencyjność litewskich firm, zwłaszcza w sektorach, w których konkurencja nadal opiera się na kosztach pracy, może również prowadzić do bankructw i niewielkiego wzrostu bezrobocia. Podobnie jak w 2024 r., szybki wzrost płacy minimalnej do-

prowadzi w rzeczywistości do najszybszego wzrostu dochodów osób najmniej zarabiających i emerytów. Tak więc przynajmniej oni zdecydowanie odczują wzrost siły nabywczej. To, jak poradzą sobie inni, będzie zależeć od szeregu okoliczności – mówi starszy ekonomista Swedbanku.

19 grudnia litewski Sejm zatwierdził projekt budżetu państwa na 2025 r.

EMERYCI

Przeciętna emerytura wzrasta o około 12 proc. lub o 73 euro i wyniesie 673 euro. Dla osób posiadających wymagany staż pracy wzrasta on o 81 euro do 721 euro, a dla osób bez – o 42 euro do 422 euro.

W związku z waloryzacją części ogólnej i indywidualnej emerytury, ogólna część emerytury dla wszystkich obecnych emerytów wzrasta o 10,63 proc., a część indywidualna o dodatkowe 1,4 proc.

15.>>

Szybki wzrost płacy minimalnej doprowadzi w rzeczywistości do najszybszego wzrostu dochodów osób najmniej zarabiających i emerytów

14.>>

To dodatkowe podwyższenie dotyczy osób, których skumulowany staż pracy przekracza wymagany staż pracy. W ten sposób emerytury będą rosły szybciej tym, którzy będąc na rynku pracy płacą wyższe składki na ubezpieczenia społeczne lub płacą dłużej.

RODZINY Z DZIEĆMI

Zasiłek na dziecko będzie rósł w rekordowym tempie – o 27,3 proc. do 122,5 euro (w tym roku wynosi 96,25 euro) miesięcznie.

Jeżeli dziecko wychowuje się w biednej rodzinie albo jest niepełnosprawne, do regularnych pieniędzy dziecka trafia dodatkowe 1,03 podstawowego świadczenia socjalnego, czyli 72,1 euro. Oznacza to, że taka rodzina otrzyma łącznie 194,6 euro na każde dziecko.

Wchodzi w życie nowy rodzaj zasiłku na dziecko – świadczenie wyrównawcze z tytułu opieki nad dzieckiem. Wyniesie ono 364 euro, czyli Otrzymuje się je na każde dziecko w wieku przedszkolnym, które nie będzie uczęszczało do przedszkola i będzie pod opieką płatnej niani.

PRZEDSIĘBIORCY

Minimalna płaca miesięczna (MMA) wzrasta o 12 proc., czyli o 114 euro – do 1 038 euro „na papierze” lub do 777 euro „w rękę”. Niepodlegająca opodatkowaniu podstawa dochodu (NPD) nie wzrośnie i pozostanie na poziomie 2 024 euro z 747 roku.

Wraz ze wzrostem MMA miesięczna składka na obowiązkowy podatek na ubezpieczenie zdrowotne wzrasta do 72 euro.

Oprócz akcyzy na paliwa kopalne wprowadzony zostanie składnik dwutlenku węgla (CO₂), którego uwzględnienie spowoduje podwyższenie łącznej akcyzy na benzynę o 10,1 proc. czyli około 6 centów za litr, w przypadku oleju napędowego – 26,7 proc. (ok. 13 groszy), w przypadku oleju napędowego przeznaczonego do celów rolniczych i rybackich – 41,7 proc. (ok. 3 centy) na gaz płynny stosowany w samochodach przewidywana jest podwyżka akcyzy o ok. 22 proc. (około 4 centy).

Mali przedsiębiorcy zarejestrują się jako podatnicy podatku od towarów

W tym roku przeciętne wynagrodzenie funkcjonariuszy wszystkich organów statutowych systemu spraw wewnętrznych wyniosło 1 444 euro

i usług, gdy ich dochody ze sprzedaży w ciągu roku kalendarzowego osiągną poziom 55 tys. euro.

Za pracę w godzinach nadliczbowych w noc świąteczną będzie trzeba zapłacić co najmniej 2,5-krotność wynagrodzenia, a pracodawcy będą mogli zlecić pracownikom pracę w godzinach nadliczbowych dopiero po uzyskaniu ich pisemnej, a nie ustnej zgody.

16-procentowa stawka podatku dochodowego od osób prawnych będzie dotyczyć dywidend i innych dochodów z podzielonych zysków, a 6 proc. część podlegającego opodatkowaniu zysku małych spółek. Opodatkowanie działalności hazardowej wzrasta o 2 punkty.

SEKTOR MEDYCZNY I EDUKACYJNY

Od przyszłego roku lekarz będzie zarabiał na rękę średnio 3 337 euro, czyli o około 230 euro więcej niż w okresie styczeń–październik br.

Przeciętne wynagrodzenie pielęgniarek w przyszłym roku powinno wynieść 1 557 euro i będzie na poziomie zbliżonym do średniej krajowej. To o około 140 euro więcej niż w okresie styczeń–październik.

Ministerstwo Edukacji, Nauki i Sportu przewiduje, że od września przyszłego roku nauczyciele będą otrzymywać średnio 1 878 euro, czyli o 142 euro więcej.

Nauczyciele i badacze będą wówczas zarabiać średnio 2 182 euro, ich pensja wzrośnie o 164 euro.

PRACOWNICY SŁUŻB PUBLICZNYCH

Nie ma planów centralnej podwyżki wynagrodzeń urzędników w przyszłym roku. Według danych MSW, średnia płaca, podobnie jak w tym roku, wyniesie około 1 426 euro.

Zgodnie z ustawą o służbie cywilnej fundusz wynagrodzeń w służbie cywilnej podlega przeglądowi co dwa lata. Kolejne przeliczenie wynagrodzeń instytucji nastąpi w przyszłym roku, kiedy przygotowywany będzie budżet na 2026 r.

GŁOWA PAŃSTWA

Prezydent Gitanas Nausėda w przyszłym roku zarobi 6 265 euro, premier Gintautas Paluckas – 5 030 euro, marszałek Sejmu Saulius Skvernelis – 5 293 euro.

FUNKCJONARIUSZE STATUTOWI

Planuje się, że w przyszłym roku przeciętne wynagrodzenie funkcjonariuszy Policji, Państwowej Straży Granicznej i Służby Badania Przestępstw Finansowych wzrośnie o około 15 proc. „w rękę” – około 200 euro.

W tym roku przeciętne wynagrodzenie funkcjonariuszy wszystkich organów statutowych systemu spraw wewnętrznych wyniosło 1 444 euro. ■

Fot. Marian Paluszkiwicz

Poezja wciąż interesuje młodzież

Wyniki Konkursu Poetyckiego

Justyna Giedroń

Konkurs Poetycki został poświęcony 200. rocznicy opuszczenia na zawsze Litwy przez członków Towarzystwa Filomatów i Filaretów.

Muzeum Adama Mickiewicza w Wilnie, Centrum Polonistyczne Uniwersytetu Wileńskiego oraz Muzeum Uniwersytetu Wileńskiego w październiku tego roku ogłosiło tradycyjny, organizowany od wielu już lat, Konkurs Poetycki. Motto tegorocznego konkursu brzmiało: „Minęły chwile, szczęśliwsze, niestety!” Słowa te zostały zaczerpnięte z wiersza Adama Mickiewicza „Minęły chwile... W imienniku S. B.” – który został napisany przez poetę w 1824 r., kilka godzin po otrzymaniu rozkazu opuszczenia Litwy i udania się na zesłanie do dalekich guberni Imperium Rosyjskiego. Konkurs Poetycki został poświęcony 200. rocznicy opuszczenia na zawsze Litwy przez członków Towarzystwa Filomatów i Filaretów.

UTWORY Z POLSKI I FRANCJI

– W konkursie mógł wziąć udział każdy, kto nie wyobraża swego życia bez tworzenia wierszy. Przyjmowane były prace pisane w języku litewskim, polskim i rosyjskim. Każdy uczestnik mógł

wybrać dowolny gatunek poetycki oraz temat swojej pracy. W tegorocznej edycji udział wzięły 24 osoby. Najmłodszy uczestnik miał 16 lat, najstarszy – 70. Byli to nie tylko mieszkańcy Litwy. Do muzeum nadeszły prace również z Polski i Francji. Otrzymałe wiersze były pisane w trzech językach: litewskim, polskim i rosyjskim – opowiada „Kurierowi Wileńskiemu” Leokadia Aszkiełowicz, kustosz Muzeum Adama Mickiewicza przy Uniwersytecie Wileńskim.

Organizatorzy się cieszą, że w konkursie poetyckim biorą udział osoby w różnym wieku, posiadające różne wykształcenie, często niemające nic wspólnego z literaturą. Uczestnikami konkursu często są uczniowie, studenci, jak też osoby starsze – wszyscy ci, którzy nie wyobrażają swego życia bez poezji.

– Tak też w tym roku prawie połowę uczestników stanowili uczniowie i studenci. Cieszy fakt, że poezja wciąż interesuje młodzież – zaznacza Leokadia Aszkiełowicz.

KOMPETENTNA KOMISJA

Prace uczestników oceniała komisja, w której skład weszli: dr Teresa Dalecka – lektor w Centrum Polonistycznym Uniwersytetu Wileńskiego, historyk literatury, doktor nauk humanistycznych, dr Józef Szostakowski – poeta i pisarz, dr nauk humanistycznych, autor wielu edycji książkowych, pracownik Muzeum Władysława Syrokomli w Borejkowszczyźnie oraz Wojciech Piotrowicz – znany wileński poeta, prozaik, i publicysta.

W tegorocznej edycji konkursu poetyckiego I miejsce zdobył Marek Domański z Litwy, II miejsce zostało przyznane Danielowi Dowejce z Litwy, Natalii Rucie i Henrykowi Liszkiewiczowi z Polski, III zaś miejsce zajęła Agnieszka Masalytė, Dominika Lepiochina oraz Patricija Ružaitė z Litwy.

Gratulujemy zwycięzcom!

TVP
WILNO

W tegorocznej edycji konkursu udział wzięły 24 osoby. Najmłodszy uczestnik miał 16 lat, najstarszy – 70.
Fot. Organizatorzy wydarzenia

Fajerwerki – odwieczny problem przed sylwestrem

Justyna Giedroń

W okresie świąt, a szczególnie przed sylwestrem sprzedaż pirotechniki wzrasta kilkakrotnie.

Każdego roku ekologdy przypominają, że fajerwerki są szkodliwe dla środowiska, apelują o powstrzymanie się od używania wyrobów pirotechnicznych.

W zależności od składu, mogą zawierać one aluminium, bar, miedź, ołów, magnez, dwutlenek siarki, tlenki azotu, benzen, chlorany i inne substancje chemiczne, które stają się niebezpieczne, gdy ich koncentracja w powietrzu jest wysoka. Fajerwerki to także koszmar dla zwierząt i ptaków.

POKAZY LASEROWE

Na cały świecie wiele miast rezygnuje z fajerwerków.

– Wilno zrezygnowało z sylwestrowej strzelaniny na rzecz pokazów laserowych. Takie pokazy już sześć lat z rzędu odbywają się 31 grudnia na placu Katedralnym. W tym roku wielobarwną instalację świetlną można będzie podziwiać od godz. 22.00 do 01.00 – mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Gabrielus Grubinskas, rzecznik prasowy samorządu stołecznego.

ZASADY, KTÓRYCH NALEŻY PRZESTRZEGAĆ

Departament Ochrony Przeciwpowodzi i Ratownictwa przy MSW zamieścił na swej stronie internetowej listę zasad, których należy przestrzegać używając wyrobów pirotechnicznych.

M.in. zaznacza się, że wyrobów tych należy używać zgodnie z instrukcją, która powinna być na każdym opakowaniu. Petardy mogą spowodować pożar, dlatego używać ich należy z dala od budynków, drzew, samochodów i miejsc, w których gromadzą się ludzie. Ważne jest też trzymać je dalej od osoby odpalającej petardę czy fajerwerki. Należy pamiętać, że

W ostatnich latach fajerwerki zaczęły cieszyć się coraz gorszą sławą, jednak jak zwykle przed sylwestrem entuzjaści strzelania z petard powracają do aktywności.

Najczęściej urazów doznają dzieci, które odpalają petardy bez nadzoru dorosłych oraz osoby w stanie nietrzeźwym **Fot. Marian Paluszkiewicz**

niewypalonych materiałów pirotechnicznych nie można ponownie odpalać, a przez pewien czas nie wolno do nich też się zbliżać i ich dotykać. Po żadnym pozorem nie wolno odpalać petard w pomieszczeniach zamkniętych czy na balkonach.

SZCZEGÓLNIE SĄ NARAŻONE RĘCE I OCZY

Medycy przypominają, że nieodpowiedzialne używanie materiałów pirotechnicznych może spowodować poważne urazy lub nawet kalectwo. Najczęściej urazów doznają dzieci, które odpalają petardy bez nadzoru dorosłych oraz osoby w stanie nietrzeźwym.

– Szczególnie są narażone ręce i oczy. Nieostrożne korzystanie z petard czy fajerwerków grozi poważnymi oparzeniami, utratą wzroku, palców czy nawet dłoni. Najczęściej jednak dochodzi do różnego rodzaju oparzeń. Jeżeli oparzenie nie jest głębokie, wówczas miejsce oparzenia należy schłodzić pod bieżącą letnią wodą oraz przyłożyć opatrunek z lodu. Oparzenie powoduje

także odwodnienie organizmu, dlatego przy takiego rodzaju traumie należy pić więcej wody. Jeżeli oparzenie zagraża zdrowiu, należy niezwłocznie zwrócić się do lekarza, a najlepiej jest w ogóle zrezygnować z używania wyrobów pirotechnicznych – komentuje lekarz traumatolog Andrius Vaitiekus.

SZKODLIWA I PRZESTARZAŁA ATRAKCJA

Agencja Ochrony Środowiska każdego roku publikuje oświadczenie, w którym przytacza szereg powodów, dla których warto zrezygnować z fajerwerków – szkodliwej i przestarzałej atrakcji. Podkreśla się, że powstałe w wyniku wybuchu materiałów pirotechnicznych zanieczyszczenia, m.in. metale ciężkie, nie znikają od razu. Powodują trwający nawet kilka godzin wzrost stężenia szkodliwych substancji w powietrzu, a następnie przedostają się one do wód i gleby, gdzie pozostają na długo.

Litewska Izba Adwokacka: kara dyscyplinarna za nienawistny wpis wobec litewskiego Polaka

Sąd Honorowy Litewskiej Izby Adwokackiej po zbadaniu okoliczności sprawy na rozprawie w dniu 12 grudnia 2024 r. nałożył na adwokata A. Remeikisa karę dyscyplinarną nagany.

28 grudnia 2023 r. litewski adwokat A. Remeikis opublikował na portalu Facebook (pod nazwą użytkownika „Remas Remeikis”) wpis, w którym wzywał Pana Jarosława Wołkonowskiego i jego rodzinę do opuszczenia Litwy, ponieważ „nie jest ona ich ojczyzną”.

Wpis adwokata był bezpośrednią reakcją na wyrok Sądu Konstytucyjnego Republiki Litewskiej dotyczący zapisu imion i nazwisk w dokumentach osobistych przy użyciu znaków diakrytycznych z alfabetu łacińskiego, które nie są używane w języku litewskim. Pan Jarosław Wołkonowski był szczególnie zaangażowany w sprawę, walcząc o uznanie prawa mniejszości, co zdecydował się w obraźliwy sposób skomentować Remeikis, pisząc do Wołkonowskiego m.in.: „Litwa nie jest Twoją ojczyzną” oraz „proszę spakować swoje manatki, zabrać rodzinę i krewnych i wyjechać do Polski, zanim cierpliwość Litwinów się skończy”. Wypowiedzi te nie umknęły uwadze Europejskiej Fundacji Praw Człowieka, która reaguje na przypadki mowy nienawiści w przestrzeni medialnej i w dniu 16 stycznia 2024 r. zdecydowała się złożyć zawiadomienie w sprawie możliwości popełnienia przestępstwa przez adwokata.

Równolegle do postępowania karnego, 23 stycznia 2024 r. skierowano skargę do Litewskiej Izby Adwokackiej w związku z możliwym naruszeniem etyki zawodowej przez adwokata. Następnie 13 marca 2024 r. Rada Adwokacka podjęła decyzję o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego przeciwko adwokatowi. Pierwsza rozprawa odbyła się w dniu 21 maja 2024 w obecności Pana Jarosława Wołkonowskiego i prawniczki reprezentującej EFHR, ale

Jarosław Wołkonowski był szczególnie zaangażowany w sprawę, walcząc o uznanie prawa mniejszości narodowych.

adwokat objęty postępowaniem się nie stawiał. Nie brał on udziału także w kolejnych rozprawach Sądu Honorowego, nie usprawiedliwiając swojej nieobecności i nie składając przy tym wniosków o odroczenie.

12 grudnia 2024 r. Sąd Honorowy Litewskiej Izby Adwokackiej nałożył na A. Remeikisa karę nagany. W uzasadnieniu decyzji stwierdzono, że:

- państwo nakłada na osoby wykonujące zawód adwokata szczególne standardy postępowania określone w aktach prawnych regulujących działalność samorządu adwokackiego i w zasadach etyki zawodowej;

- tylko osobom o nienagannym postępowaniu zawodowym można powierzyć zadanie uczestnictwa w wymiarze sprawiedliwości, nieprzestrzeganie tych wymogów dyskredytuje zawód prawnika i obniża jego prestiż;

- postępowanie adwokata nie może uchylać jego osobistemu honorowi, prawości i uczciwości, zaś nieprzestrzeganie tych cnót prowadzi do braku zaufania publicznego do jego zawodu, jak i podważa autorytet całej adwokatury litewskiej jako instytucji obrony praw i wolności człowieka oraz jego uzasadnionych interesów;

- zasady profesjonalnego postępowania wiążą adwokata zarówno w życiu zawodowym, jak i życiu prywatnym, dlatego ponosi on odpowiedzialność dyscyplinarną za zachowanie niezgodne z wymogami etyki adwokackiej, także w zakresie w jakim nie jest ono związane z wykonywaniem czynności zawodowych;

- wolność do swobodnego wyrażania poglądów kończy się tam, gdzie wykorzystywana jest w celu podlegania do nienawiści narodowej, przemocy i dyskryminacji, co wynika z litewskiej Konstytucji oraz Europejskiej konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności;

18.>>

• z orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka wynika, że konieczne jest zakazanie i karanie wszystkich form wypowiedzi, które promują, podżegają lub usprawiedliwiają nienawiść opartą na nietolerancji – takie idee wyłączone są spod ochrony wolności opinii.

W zakresie wypowiedzi adwokata stwierdzono, że:

• przekraczały one granice wolności słowa, były obraźliwe dla skarżącego i posiadały cechy mowy nienawiści – stwierdzenia „Litwa nie jest Twoją ojczyzną” oraz „proszę spakować swoje »matki« – zabrać rodzinę i krewnych i wyjechać do Polski, zanim cierpliwość Litwinów się skończy” mają charakter dyskryminacyjny i dyskryminują skarżącego oraz osoby polskiego pochodzenia ze względu na ich narodowość.

Sąd Honorowy zapoznał się także z opinią eksperta Biura Inspektora Etyki Dziennikarskiej z dnia 10 kwietnia 2024 r., która została wydana w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym przez Prokuraturę Okręgową w Wilnie, w ramach którego badano, czy działania adwokata stanowiły przestępstwo przewidziane w art. 170 ust. 2 kodeksu karnego Republiki Litewskiej, w której nie analizowano jednak konkretnych gróźb i zniewag, a raczej zakres możliwości odpowiedzialności karnej na podstawie wcześniej wspomnianego artykułu kk. Sąd podkreślił, że sam fakt, że zachowanie adwokata nie stanowi przestępstwa, nie oznacza, że nie narusza on zasad etyki adwokackiej. Sąd podkreślił także, że adwokat nie dopełnił obowiązków wynikających ze współpracy z Litewską Izbą Adwokacką, tj. nie stawiał się w wyznaczonym terminie i nie poinformował o tym, że nie jest w stanie tego zrobić z uzasadnionych przyczyn, co stanowi naruszenie obowiązku współpracy.

Sąd, po uwzględnieniu wszystkich okoliczności istotnych dla sprawy dyscyplinarnej, uznał, że cele postępowania dyscyplinarnego zostaną osiągnięte poprzez

wymierzenie kary dyscyplinarnej nagany. Europejska Fundacja Praw Człowieka (EFHR) docenia decyzję Sądu Honorowego Litewskiej Izby Adwokackiej, który nałożył karę dyscyplinarną na adwokata A. Remeikisa za skandaliczne i dyskryminujące wypowiedzi wobec litewskiego Polaka, Pana Jarosława Wołkonowskiego. To istotny sygnał, że środowisko prawnicze w Republice Litewskiej nie będzie tolerować działań naruszających standardy etyczne oraz godność człowieka, nawet w odniesieniu do swoich członków.

Jednocześnie Fundacja chciałaby podkreślić, że podobne zachowania powinny spotykać się z bardziej surowymi konsekwencjami, aby skutecznie odstraszać przed ich powtarzaniem. Wypowiedzi nacechowane mową nienawiści nie mają miejsca w społeczeństwie opartym na wartościach demokratycznych i poszanowaniu praw człowieka. Decyzja Sądu Honorowego stanowi pierwszy krok w kierunku budowania świadomości, że żadne stanowisko ani przynależność do określonych

Jednocześnie Fundacja chciałaby podkreślić, że podobne zachowania powinny spotykać się z bardziej surowymi konsekwencjami, aby skutecznie odstraszać przed ich powtarzaniem. Wypowiedzi nacechowane mową nienawiści nie mają miejsca w społeczeństwie opartym na wartościach demokratycznych i poszanowaniu praw człowieka.

grup zawodowych nie chronią przed odpowiedzialnością za takie działania.

EFHR będzie nadal monitorować podobne przypadki oraz angażować się w działania przeciwdziałające mowie nienawiści i dyskryminacji, aby wspierać budowanie otwartego, tolerancyjnego społeczeństwa na Litwie. ■

Inf. EFHR

Fot. Marian Paluszkiwicz

Wypowiedzi nacechowane mową nienawiści nie muszą mieć miejsca w społeczeństwie opartym na wartościach demokratycznych i poszanowaniu praw człowieka.

Pociąg dla „Cebulowej sierotki”

Aleksander Borowik

Janek nie był zbyt gorliwym katolikiem, ale raz do roku bywał „u spowiedzi”. Przed tym Bożym Narodzeniem ledwo zdążył „do Matulewicza”. Kolejki do spowiednic wiły się jak żmije. Cóż, takich jak on – spóźnialskich, były całe wagony... Wreszcie dobrnął do zmęczonego księdza. Szybko wypalił serię swoich potknięć życiowych i już czekał na karę. Przycisnął do kratownicy swoje spocone, gorące ucho, a w myślach już przygotował gruby notes do spisania modlitw...

„ZRÓB, SYNU, DOBRY UCZYNEK...”

Jakiś, niewidziany dotąd młody ksiądz długo myślał, a wreszcie szepnął: „Zrób, synu, dobry uczynek...” i odpukał.

Zbaraniały, jeszcze przez kilka chwil klęczał, aż zniecierpliwiona kolejka chrząśnięciami dała mu znać, że może już iść z „Panem Bogiem”.

Zamyślony wyszedł z kościoła. Ruzytał samochodem do domu.

Przejsie. W jego stronę żwawo truchtało stadko babek.

„O! Przepuszczę i będę miał problem – dobry uczynek z głowy!” – pomyślał radośnie, ale zaraz zabrał nogę z hamulca i przyspieszył: „Nie, to będzie za łatwo...”.

NIEODPOKUTOWANY ROK

Tak niezauważalnie minął rok, a Janek nie zrobił przykazanego, dobrego uczynku. Nadal był bez „zaliczonego” rozgrzeszenia, co przy sporadycznych „wizytach” w kościele jednak, ale go gnębiło...

W korytarzu omal nie wpadła na niego zamyślona piękność firmy – Jolanta – referentka szefa. „I co się stało, kochana?” – zagadnął radośnie, a ta niemal płacząc opowiadała o swoim kłopotcie. Otóż kierownik, zazdroszcząc kolegom ich świątecznych pomysłów reklamowych, kazał jej też znaleźć jakiś wabik na klientów. I to ciągu trzech dni!

– Spokojnie, nie rycz... – przytulił do swego ramienia zapłakaną już głowę Joli.

Dzieci uwielbiają takie kolejki, ponieważ nimi najłatwiej mogą wyruszyć w świat swoich marzeń! Fot. Freepik.com

I nagle – zwany w pracy kopalnią pomysłów – wypalił: „Stop, mam! Zrobmy konkurs dla dzieci. Niech napiszą, co zrobili dobrego w tym roku. A nasi chłopcy zrobią na przykład – wesołe pociąжки”.

Ich firma produkowała meble na zamówienie, więc było wiele odpadów, dzięki czemu czasami zdarzało się „puszczać” niestandardową linię produkcji drewnianych zabawek, np. samochodzików.

Tym razem niech dla dzieci klientów będzie konkurs a nagrodą – małe pociągi od Mikołaja!

Trzy pociąжки z roześmianymi, kolorowymi lokomotywami-gąsienicami miały być przeznaczone dla dzieci na konkurs, a jeden – do witryny sklepowej.

Szef był bardzo zadowolony z pomysłu: „Wszystko zgodnie z naszą filozofią – z ekologicznego drewna możemy zrobić wszystko!”

O JEDEN UCZYNEK ZA DUŻO...

Dzieci, aby zdobyć wymarzoną zabawkę, musiały pochwalić się dobrym uczynkiem.

I popłynęły listy! Było i o znalezieniu zagubionego psiaka sąsiada, wywołaniu pogotowia dla tonącego kolegi czy... znalezieniu zgubionych okularów dla babci.

„KOCHAM SWOJĄ MAMĘ!”

Wreszcie wybrano trzech zwycięzców, są trzy wspaniałe nagrody i jest jedna... znowu zapłakana Jola.

„Co tym razem?” – ryknął Janek, ale musiał przeczytać podsunięty pod nos list: „...Mieszkam sama z mamą, bo tata przed trzema laty zginął w wypadku drogowym. Pomagam jej, jak mogę. Myję podłogi, brudne talerze. Obieram ziemniaki, marchewkę, a nawet cebulę!”. „I to są te dobre uczynki?” – najpierw zaśmiał się kpiąco Janek, ale potem zakreśliła mu się łza w oku...

Ale co robić? Pociągów już nie ma. Zaraz! Jest jeszcze – wystawowy.

BYŁA I „CEBULOWA SIEROTKA”

Tego zaśnieżonego wieczoru w firmie była piękna, wzruszająca uroczystość. Dyrektor zwycięzców obdarował wspaniałymi pociągkami. Swoją otrzymała i – jak ją w firmie ochrzcili – „Cebulowa sierotka”.

Janek był dumny jak paw – w końcu to jego pomysł.

Zaraz, zaraz. Dobry uczynek... On go przecież wreszcie zrobił! Nieświadomie, ale prawdziwie.

Uf!

Opowieść prawdziwa, poza zmianą rodzaju działalności firmy i imion bohaterów. ■

„Wysłuchaj mojej opowieści” – projekt, który zaangażował młodzież

Gimnazjum im. św. Rafała Kalinowskiego w Niemieżu wspólnie z Zespołem Parku Pamięci w Tuskulanach (Muzeum Okupacji i Walk o Wolność należącym do Centrum Badań nad Ludobójstwem i Ruchem Oporu Mieszkańców Litwy) w ciągu dwóch miesięcy (listopad–grudzień) zrealizowało wspólny projekt, który zakończył się integracyjnym, historyczno-plastycznym konkursem.

Niezmiernie się cieszymy, że realizacja projektu zakończyła się wielkim sukcesem. Było to możliwe dzięki aktywnej młodzieży oraz wspaniałym nauczycielom, pracującym w rejonie wileńskim oraz Ambasadzie RP w Wilnie.

W projekcie wzięło udział 15 szkół, 21 nauczycieli, 55 uczniów z klas 5 – 8 oraz I – IV gimnazjalnych. W konkursie uczestniczyło siedem szkół: Gimnazjum im. św. Rafała Kalinowskiego w Niemieżu – organizatorzy konkursu, Gimnazjum im. Tadeusza Konwickiego w Bujwidzach, Gimnazjum im. Stanisława Moniuszki w Kowalczykach, Szkoła Podstawowa w Kiwiskach, Gimnazjum w Pogirach, Szkoła Podstawowa im. Mariana Zdziechowskiego w Sudewie oraz Gimnazjum w Zujunach.

Pierwszym etapem projektu było szkolenie nauczycieli rejonu wileńskiego, które odbyło się w Parku Pamięci w Tuskulanach. W ramach wydarzenia nauczyciele zapoznali się z wystawą „Wysłuchaj mojej opowieści”, której inicjatorką była historyczka i muzealnik Ilona Lewandowska. Na wystawie w parku można się zapoznać z postaciami, których życie lub śmierć związane były z Tuskulanami: lekarzem i działaczem społecznym Julianem Tiliusem, poetą i podróżnikiem Franciszkiem Walickim, Sprawiedliwą wśród Narodów Świata Lucyną Antonowicz-Bauer, biskupem Wincentym Borysewiczem, partyzantem pułkownikiem Leonasem Taunysem. Odwiedzający wystawę są zapraszani do skorzystania z kodu QR, aby wysłuchać osobistych historii tych ludzi i dowiedzieć się więcej o historii Tuskulan i Litwy.

Drugim etapem projektu był konkurs historyczno-plastyczny. Uczniowie mieli za zadanie w dowolnej formie plastycznej przedstawić epizod z życia bohaterów wystawy. Prace były wykonane bardzo starannie. Ich autorzy twórczo podeszli do zadania.

Finał konkursu nastąpił 10 grudnia 2024 w sali konferencyjnej Parku Pamięci w Tuskulanach. Wszystkim zebranym uczestnikom konkursu podziękowała za udział jego kierowniczka, Dovilė Lauraitienė, która zachęciła ich również do dalszego zgłębiania historii Tuskulan i całej Litwy. Wszyscy uczniowie dostali symboliczne upominki: estetycznie wykonane torby i kubki z postaciami z wystawy, a szkoły uczestniczące w projekcie – bezpłatne wycieczki lub działania edukacyjne w tym parku.

Wśród nagrodzonych było aż 15 osób. Konkursowe jury przyznało dziewięć wyróżnień oraz po trzy nagrody w dwóch kategoriach wiekowych: pierwsza z klas 5 – 8 oraz druga z klas I – IV gimnazjum. Uroczystość swoim śpiewem upiększył chór „Niemieżanka” pod kierownictwem Eleny Pożlewicz. Projekt został dofinansowany ze środków Ambasady RP w Wilnie. ■

Christina Masalska

**Koordynatorka projektu „Wysłuchaj mojej opowieści”
Nauczyciel metodyk historii
w Gimnazjum im. św. Rafała Kalinowskiego w Niemieżu.**

Wśród nagrodzonych było 15 osób. Konkursowe jury przyznało dziewięć wyróżnień oraz po trzy nagrody w dwóch kategoriach wiekowych **Fot. Organizatorzy**

„Ludzie są jak kwiaty, stworzeni by się rozwijać” Wigilia Sybiraków w Szczecinie

Dyrekcja Liceum Ogólnokształcącego im. Sybiraków w Szczecińskiej Szkole Florystycznej zaprosiła do siebie kilkunastu Sybiraków na spotkanie z okazji zbliżających się świąt Bożego Narodzenia.

Szkoła ta jest inna niż większość pozostałych. W niej liczy się człowiek i jego pasje. Liceum jest szkołą prywatną z uprawnieniami szkoły publicznej, nadanych jej przez Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty. W szkole tej nie ma dzwonków, a czas regulują nauczyciele. Młodzież uczy się w miłej rodzinnej atmosferze, bez pośpiechu i bez hałasu. W swoich klasach uczniowie mają osobiste szafki i czajnik. Mogą się więc napić dyskretnie gorącej herbaty, nawet na lekcji.

Przybyłych gości powitała dyrektorka liceum mgr inż. Mirella Okińczyc-Zuwała. Witając powiedziała m.in.: Szanowni państwo, szanowna młodzieży – witam was serdecznie na naszej szkolnej wigilii. Byłyśmy wczoraj na wigilii świątecznej w Związku Sybiraków i łamaliśmy się z nimi opłatkiem oraz życzeniami. Macie od nich gorące pozdrowienia. I także w waszym imieniu składałam im życzenia. Dzisiaj gościmy w naszej szkole tylko kilkunastu

Sybiraków. Są tu przedstawiciele dwóch Związków, którzy mogli do nas dziś przybyć... Chciałabym złożyć wam wszystkim serdeczne życzenia: zdrowych, wesółych świąt Bożego Narodzenia. Abyście wszyscy razem usiedli przy stole i pomagali przy jego wcześniejszej dekoracji oraz w przygotowaniu potraw świątecznych. I aby to były takie rodzinne święta... Mamy tu dziś taką szkolną rodzinę ze szkolną wigilią... Dlatego chciałam bym, abyście się włączyli i śpiewali z nami. Złóżcie też życzenia swoim rodzicom. Wesółych świąt.

Święta Bożego Narodzenia to czas refleksji i czas wspomnień, o które poproszeni zostali goście – Sybiracy. Jedną z nich była pani Zofia Wojewnik – prezes Związku Sybiraków Oddział w Szczecinie. Witam serdecznie wszystkich państwa. Chciałam bardzo serdecznie podziękować, że jesteście zawsze z nami i że zawsze pamiętacie o Sybirakach – mówiła pani Zofia Wojewnik. Chcę złożyć wam serdeczne życzenia w imie-

Gości powitała dyrektorka liceum mgr inż. Mirella Okińczyc-Zuwała

niu dwóch naszych związków. Podziękować dyrekcji liceum, że tak zawsze o nas pamiętają. Niestety jest nas coraz mniej, można powiedzieć, że została już tylko mała garstka. Chciałabym, abyście o nas nadal pamiętali i nie zapominali.

23.>>

Sybirak Tadeusz Szumowski opowiada o syberyjskiej wigilii

22.>>

Życzę wam od Sybiraków: wszystkiego najlepszego, dużo zdrowia, dla całej waszej rodziny. Idźmy za miłą, jak zawsze, przyjęcie. Dziękuję bardzo. Następnie głos zabrała wicedyrektor liceum dr Anna Michałek-Simińska, która powiedziała m.in.: W nawiązaniu do wypowiedzi pani prezes Zofii Wojewnik chcę już dziś zaprosić państwa na kolejną edycję konkursu poświęconego pamięci Sybiraków, o trudnym okresie walk o niepodległość i obywateli nie mogli dłużej mieszkać na terenie wolnego państwa polskiego i o trudnych ich powrotach do ojczyzny. Ten konkurs odbędzie się wiosną 2025. To będzie już trzecia jego edycja. Chciałam też zaprosić do nas, na lekcje historii, prowadzone przez naszych Sybiraków – panią Zofię Wojewnik i Tadeusza Szumowskiego. Takie lekcje historii prowadzimy w naszej szkole od roku 2022. I ze strony naszych uczniów bardzo państwu podziękować za współpracę i za żywe spotkania z historią. Cieszymy się, że zawsze możemy liczyć na państwa przychylność, za co jesteśmy bardzo wdzięczni. Wszystkiego dobrego na święta.

Dr Anna Michałek-Simińska – wicedyrektor liceum

I wreszcie przyszedł czas na rozstrzygnięcie grudniowego konkursu śpiewania kolęd w obcym języku, poezję świąteczną (wiersz Wandy Chotomskiej „To już pora na Wigilię”) i śpiewanie kolęd (była też kolęda po chińsku). Zaproszeni zaś goście jedli następnie wigilijne potrawy i wspominali...

Leszek Wątróbski
Fot. autor

Zofia Wojewnik – prezes Związku Sybiraków Oddział w Szczecinie

Liceum jest szkołą prywatną z uprawnieniami szkoły publicznej, nadanych jej przez Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty. W szkole tej nie ma dzwonek, a czas regulują nauczyciele. Młodzież uczy się w miłej rodzinnej atmosferze.

Sybiracy i uczniowie na spotkaniu z okazji świąt Bożego Narodzenia

NOWY ROK

Wszystkim
życzę uśmiechu:
Niech od stycz-
nia po grudzień,
Przez dwanaście
miesięcy
uśmiechają
się ludzie.

No a dzieciom? —

Ach dzieciom

życzę z całą ochotą:

w zimie — śniegu jak srebro,
w lecie — piasku jak złoto.

W szkole — ocen najlepszych,
w domu szczęścia najwięcej,
no i żebyście dzieci,
miały zdrowe rumieńce!
Łakomczuchom ży-
czyć trzeba,
by spadały toffi z nieba
i by, co dzień jakaś gwiazdka
przemieniała im się
w ciastka.

Zwój serdelków
mam dla psów,
Kotom życzę
dobrych snów,

drzewom liści,
co niemiara,
gruskom —
tysiąc gru-
szek naraz.
Ziemi — deszczu,
plaży — słońca
i tak dalej tak bez końca.
Zdrowia, szczęścia
— tak, co krok
życzę wszystkim —
Nowy Rok
SZCZĘŚLIWEGO
NOWEGO 2025 ROKU!!!

Nowy Rok — to międzynarodowe święto przypadające 1 stycznia każdego roku. W powszechnie przyjętym zwyczaju obchodzenie święta należy rozpocząć od fajerwerków i wzajemnego składania życzeń o północy z dnia 31 grudnia na 1 stycznia następnego roku. Dzień poprzedzający Nowy Rok nosi w polskiej tradycji miano Sylwestra.

Czy wiecie, że...

Gdy mocno kichniesz, możesz złamać sobie zębra!
Szczury i konie nie wymiotują!
Tylko człowiek, goryl, orangutan i szympanś rozpoznają swoje odbicie w lustrze.

Na jednego człowieka przypada średnio 200 milionów robali.
Oko strusia jest większe niż jego mózg.

NOWOROCZNA ŁAMIGŁÓWKA**Hasła:**

- 1) symbol Świąt Bożego Narodzenia
- 2) ozdoby wieszane na choince
- 3) rozbłyskują w noc Sylwestrową
- 4) przysmaki dla dzieci
- 5) odmierza czas
- 6) unoszą się na sznureczkach
- 7) migocą na niebie

Krzyżówka: liczby oznaczają ilość liter przed i po X — literze, z której odczytujemy hasło w pionie.

- 1) 4 X 2
- 2) 1 X 4
- 3) 5 X 4
- 4) 4 X 3
- 5) 4 X 0
- 6) 3 X 2
- 7) 6 X 1

Połamane językowe

Drgawki kawki wśród trawki — sprawką czkawki
te drgawki
Pojedziemy na Pomorze, może ono nam pomoże, jak
Pomorze nie pomoże to pomoże może morze Krym.

Gry i zabawy. KLASK! PLASK!

Bardzo fajna gra na koncentrację i współpracę. Kiedy złapie się odpowiedni rytm, zabawa jest przednia.

Uczestnicy, stojąc w kręgu, klaszczą najpierw w swoje (własne) dłonie, a potem w dłonie sąsiadów i właśnie tym momencie kolejne osoby odliczają do 7. Po liczbie 7 następują ruchy w kolejności:

Pod prawym kolaniem.

Pod prawym i lewym kolaniem.

To co poprzednio i za sobą.

To co poprzednio i nad głową.

To co poprzednio i w prawą piętę.

To co poprzednio i w lewą piętę.

To co poprzednio i podskok z obrotem.

Miedzy kolejnymi ruchami zawsze jest klaśnięcie w dłonie..

Wesołej zabawy!

Pełen magii grudzień kończący rok przypomina o niezwykłych miejscach. Magiczne miejsca

Bank Gringottan jest jedynym bankiem w świecie czarodziejów, jaki znamy. Są tam przechowywane przeróżne kosztowności, na czele z pieniędzmi czarodziejów. Pomijając Hogwart, bank ten uznawany jest za najbezpieczniejsze miejsce w Anglii.

a to ciekawe... DATA STWORZENIA ŚWIATA

...James Ussher, arcybiskup Armagh, ogłosił w 1654, że po wieloletnich studiach Biblii i skomplikowanych obliczeniach udało mu się ustalić dokładną datę stworzenia świata. Jego zdaniem świat został stworzony dnia 22 października 4004 p.n.Chr. o godzinie 6 po południu. Philip Melanchton (1497-1560) współtwórca doktryny luteranizmu, po takich samych dociekaniach doszedł do wniosku, że świat stworzono we wrześniu 3928 roku p.n.Chr., (dnia i godziny nie podawał). Teraz uważa się, że od big-bangu (wielki trzask? wielki trach?) minęło coś około 4 miliardów lat. Co będzie się sądziło na ten temat za lat 50? Czy nasze poglądy też będą wzbudzały tylko wzruszenie ramion? Pewnie tak.

Czy wiecie, że...

Pierwszy raz święto Nowego Roku obchodzone było uroczystie w roku 999, kiedy papieżem był Sylwester II.

Wedle wcześniejszego proroctwa Sybilli **w 1000 roku** miał nadejść koniec świata, stąd mieszkańcy Rzymu (podobnie jak innych miast Europy) **31 grudnia 999 roku** powitali z wielką obawą. Kiedy jednak dzień minął i obawy związane z nadejściem końca świata okazały się bezpodstawne, w chwilę po

północy ludzi ogarnęła wielka radość, zaczęto się bawić i świętować, a **Sylwester II** udzielił pierwszy raz w historii

błogosławieństwa urbi et orbi („miastu i światu”), które od tego czasu każdego pierwszego dnia nowego roku udzielane jest przez papieża. Do Polski tradycja świętowania nocy sylwestrowej trafiła **w XIX wieku** i przyjęła się początkowo w miastach wśród najzamożniejszych osób.

Kandydaci do tytułu

Polak Roku 2024

Renata Brasel

Kierowniczka artystyczna
Polskiego Zespołu
Artystycznego Pieśni
i Tańca „Wilnia”

Robert Duchniewicz

Prawnik, polityk i samorządowiec,
wiceprzewodniczący LSDP,
od 2023 r. mer
rejonu wileńskiego

Renata Dunajewska

Dziennikarka polskiej
redakcji radiowej litewskiego
nadawcy publicznego LRT

Janina Gieczewska

Wieloletnia redaktorka podręczników,
wieloletnia społeczniczka w ZPL
i innych organizacjach, w latach 2001–
2019 przewodnicząca Polskiej Sekcji
Wileńskiej Wspólnoty Więźniów
Politycznych i Zesłańców

ks. Henryk Naumowicz

proboszcz parafii
w Szumsku

Konstanty Radziwiłł

Były ambasador Rzeczypospolitej
Polskiej na Litwie

Marzena Suchocka

Choreograf Polskiego Zespołu
Artystycznego Pieśni i Tańca
„Wilnia”

Waldemar Szełkowski

Nauczyciel historii w Gimnazjum im.
Józefa Ignacego Kraszewskiego
w Wilnie

Helena Szymanel

Emerytowana pracowniczka
Litewskiego Centralnego
Archiwum Państwowego
w Wilnie

Dariusz Żyborć

Lekarz, prezes Społecznego Komitetu
Opieki nad Starą Rossą, inicjator
corocznych kwest
„Pomnikom Rossy”

Plebiscyt Czytelników „Kuriera Wileńskiego” – „Polak Roku 2024”

Zgłaszany kandydat:

Imię, nazwisko:

Adres:

Telefon zgłaszającego:

Zgłoszenia (liczba kuponów nie jest ograniczona, w jednej kopercie może być dowolna liczba kuponów) prosimy nadsyłać do 31 grudnia br. na adres redakcji: Birbynių g. 4a, 02121 Vilnius z dopiskiem „Polak Roku 2024”. Kuponów można również wrzucać do specjalnej skrzynki, która jest umieszczona w recepcji Domu Kultury Polskiej w Wilnie. Dane kontaktowe są opcjonalne – w przypadku ich braku zgłaszający nie uczestniczy w konkursie dla głosujących.

Uśmiechnij się!

– Potraktuj to jako przedślubny trening.

Hasło: Szlachetne kamienie

Korespondencja własna z Hiszpanii: Święta Bożego Narodzenia w Alicante

Z Poznania do Alicante leciałem 2 godziny i 45 minut, z powrotem 3 godziny i 10 minut – czyli o 25 minut dłużej. Pogoda też była różna. W Alicante słonecznie i powyżej +20 stopni, w Poznaniu +6 i mgła.

Międzynarodowy port lotniczy Alicante-Elche (hiszpańskie Aeropuerto de Alicante) położony jest niecałe 20 km od miasta. Można dojechać do niego autobusem linii C-6 za 4,5 euro, który pokonuje tę trasę w ok. 40 minut (choć ja jechałem poza szczytem 25 minut). Przystanek autobusowy znajduje się tuż pod terminalem, z częstotliwością kursowania co 20 minut.

Nocowałem w centrum miasta, w pobliżu centralnego targu (Mercado Central), na którym sprzedaje się świeże produkty – m.in. owoce morza czy wędliny. Można tam też napić się dobrej kawy. Mercado Central to piękny budynek z elementami inspirowanymi modernizmem. Został zbudowany w latach 1911–1912, na szczycie XVIII-wiecznych murów otaczających Alicante. Ma plan prostokąta w stylu bazyliki, ze zwieńczonym półkulistą kopułą „La Rotonda”. Tylne zaś fasada znajduje się na Plaza 25 de Mayo, nazwanym tak na cześć 300 ofiar bombardowania Rynku Centralnego podczas hiszpańskiej wojny domowej, 25 maja 1938 r.

Alicante położone jest nad morzem i przyciąga licznymi atrakcjami – m.in. plażami, położonymi w samym sercu Costa Blanca. Nic więc dziwnego, że jest od lat jednym z najpopularniejszych miejsc turystycznych w Europie. Ma na to duży wpływ także pogoda. Zimą np. (grudzień–styczeń) w Alicante średnia temperatura w dzień wynosi 17 °C i sięga nawet do 20 °C (ja miałem 25 grudnia nawet 24 °C). Zaraz po przylocie chciałem zobaczyć największą na świecie szopkę bożonarodzeniową z gigantycznymi figurami Świętej Rodziny. Znajduje się ona, od roku 2019, na głównym placu miasta, przy tamtejszym ratuszu i składa

się z mierzących ponad 17 metrów wysokości postaci św. Józefa, Maryi o wysokości 10,5 metra oraz Dzieciątka Jezus mierzącego ponad 3 metry. Do szopki dołączono postacie Trzech Króli: ponad 16-metrowego Baltazara, prawie 16-metrowego Kacpra i 11-metrowego Melchiora. Wszystkie figury wykonał z tworzyw sztucznych i żelaza artysta Jose Manuel Garcia Esquiva, a szopka została wpisana do Księgi Rekordów Guinnessa (w 2019 r.) i od tamtego czasu nikt nie pobił tego rekordu. Miasto realizuje obchody świąt Bożego

Narodzenia od grudnia poprzez pierwsze dni stycznia planując około 60 wydarzeń, które łączy motto „Poczuj wielkość Bożego Narodzenia”. Jedną z nich jest wspólne śpiewanie kolęd – m.in. przez grupy rekonstrukcyjne występujące w strojach narodowych. Nie udało mi się natomiast dotrzeć do zamku św. Barbary (Castillo de Santa Bárbara), choć próbowałem. Zamek ten, to najbardziej charakterystyczny punkt w mieście, nie tylko z powodów historycznych, ale też wszystkim widokowych.

29.>>

Największa na świecie szopka bożonarodzeniowa z gigantycznymi figurami Świętej Rodziny

28.>>

Sposobów na dotarcie tam jest kilka: można dojść spacerem, można dojechać samochodem lub windą z plaży. Niestety winda w okresie świątecznym była nieczynna. Poszedłem więc pieszo, wchodząc coraz wyżej, ale brama dla zwiedzających była zamknięta. Doszedłem jednak na tyle wysoko, że mogłem już podziwiać niemal całe miasto z plażą. Udało mi się zobaczyć Stare Miasto (Barrio de Cruz), gdzie wąskimi uliczkami, dotarłem do XVII-wiecznej konkatedry św. Mikołaja (Concatedral de San Nicolás) zwieńczonej niebieską kopułą i otoczoną średnio-wiecznymi ruinami murów. Na Starym Mieście odwiedziłem ponadto XIV-wieczną bazylikę NMP (Basílica de Santa María), która przez lata pełniła funkcję meczetu. Kilkakrotnie byłem też nad morzem i w porcie. Doszedłem tam szeroką 500-metrową promenadą (Explanada de España), ciągnącą się przez Stare Miasto – aż do wybrzeża. Deptak ten to popularne miejsce spacerów i podziwiania widoków. Byłem też, w pierwszy dzień Bożego Narodzenia, na pobliskiej plaży, na której bawili się (bez alkoholu) mieszkańcy obchodząc tegoroczne święta...

Leszek Wątróbski
Fot. autor

■ Nocowałem w centrum miasta, w pobliżu targu Mercado Central

■ Miasto realizuje obchody świąt Bożego Narodzenia od grudnia poprzez pierwsze dni stycznia, planując około 60 wydarzeń. Jedną z nich jest wspólne śpiewanie kołęd

■ Alicante przyciąga turystów licznymi atrakcjami

6.45 Studio Wilno
7.05 „Różowy stół odkrywa świat”
7.15 S. anim. „Agatka”
7.25 Tyci encyklopedia Bzyka
7.30 Pięknie przyprawiona
7.50 Przepis dnia
7.55 Moc ziół
8.05 Niejadki i inne przypadki
8.20 Kuchenne recepty
8.45 Klub u reaktorów
9.35 S. „Sześć sióstr”
10.30 Gra słów
10.55 Słownik polsko@polski
11.25 Różowy Stół odkrywa świat
11.35 Kultowe rozmowy
12.00 „Szkoły z klasą” film dok.
13.00 Info Wilno
13.05 Moje nowe narodzenie
13.25 Panorama litewska
13.35 „Z gwiazdą przez świat”
14.30 „Skutki noszenia kapelusza w maju” film fab.
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 „W imię Sherlocka Holmesa” film fab.
18.00 Różowy Stół odkrywa świat
18.10 Tygiel
18.30 Świadectwo
18.45 Strona po stronie
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.35 Przegląd Roku
20.30 Program informacyjny
21.00 Orędzie Prezydenta
21.05 „U Pana Boga za piecem” komedia
22.45 Czas na przebój
23.40 Hity 2024 – największe przeboje roku
00.35 Warszawskie

Combo Taneczne
00.50 Największe przeboje

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Dzień dobry Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 Wiadomości
9.00 S. „Policja kryminalna w Lipsku”
9.50 S. „Krzyk o pomoc”
10.40 S. „Dzielnica 31”
11.30 S. „Ostatni ślad Berlina”
12.15 S. dok. „Kobiety Nauki”
12.30 Kto i dlaczego?
13.00 „Anthony Bourdain. Części nieznane”
13.45 Euromaxx
14.00, 15.00, 16.00, Wiadomości
14.20, 15.15 Dzień dobry Litwo
16.20 S. „Szczęśliwego nowego roku”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Wiadomości
19.00 „Niesamowity Maurycy” film anim.
20.30 Panorama
21.00 Noworoczny występ LRT
23.57 Życzenia noworoczne dla Litwy od Prezydenta Republiki Litewskiej Gitanasa Nausėdasa
00.00 Koncert

6.25 Filmy anim.
6.50 S. anim. „Tom i Jerry Show”
8.35 „Potwory kontra Obcy” film anim.
10.20 „Harry Potter i Insignia Śmierci II” film fab.
12.50 „Gęsia skórka II” komedia
14.35 „Różowa Pantera i przyjaciele” komedia
16.25 „Maska” komedia
18.30 Wiadomości
19.30 Śeskina 20

22.00 Nowy Rok z LNK
23.58 Życzenia noworoczne od Prezydenta Republiki Litewskiej Gitanasa Nausėdy
00.00 Nowy Rok z LNK
00.30 „Królewski blef. Nowy Rok” komedia

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.05 Historie rzeczy
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 Forum LRT
8.30 Wiara i życie
9.00 Dzień dobry Litwa
11.30 Co jest lepsze, sąsiedzie?
12.00 S. dok. „Sztuka przestrzeni”
13.00 „odblaski”
13.30 Uwaga! Szukamy sztuki
14.00 Dodajmy czadu!
15.05 Sezon zdrowia
15.35 S. „Dzielnica 31”
16.20 S. „Heartland”
17.05 Dzień dobry Litwo
19.00 Koncert
20.30 Panorama
21.00 Zimowanie z operą
21.15 „Traviatę” opera
23.25 Koncert
23.57 Życzenia noworoczne dla Litwy od Prezydenta Republiki Litewskiej Gitanasa Nausėdasa
00.01 Koncert

6.00 Filmy anim.
7.20 S. anim. „Simpsonowie”
8.05 „Grinch” film anim.
9.30 „Kopciuszka” dramat
11.20 „Sztuka ścigania się w deszczu” komedia
13.20 Świeże pomysły z LIDL
13.22 „Taxi” komedia
15.05 „Jaś Fasola” komedia

16.45 Świeże pomysły z LIDL
16.47 „Kraina lodu II” film anim.
18.30 TV3 wiadomości
19.30 Film o filmie „Felicità”
21.00 Świeże pomysły z LIDL
21.02 Koncert
23.20 Noworoczne show
23.50 Życzenia noworoczne złożone przez Prezydenta Republiki Litewskiej Gitanasa Nausėdy
23.51 TV3 Noworoczne show

6.00 „Zasady mojej kuchni”
7.20 S. „Agenci Sprawiedliwości”
8.30 S. „Wojny glin. Kijów”
9.30 „Gwiazdy lombardu”
10.05 „Czwarty dublet”
12.30 S. „Świeża krew”
13.30 „Zasady mojej kuchni”
15.00 S. „Pod pokładem”
15.45 S. dok. „Akcja”
16.45 „Jupiter: Intronizacja” film fab.
19.10 „Zakręcony” komedia
21.00 „Spadaj tato” komedia
23.15 „Wśród nocnej ciszy” thriller

5.30 Nowy dzień
6.00 S. „Stary”
7.30 Pyszne życie
8.00 S. „Prowincjonalny detektyw”
9.00 S. „Bez ciebie”
11.00 S. „Stary”
12.30 Kociół litewski
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda

16.30 „Žalgiris dotknął I. Kręgi zwycięstw” film dok.
17.00 Koncert
18.00 Reporter
18.20 Sport. Pogoda
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.18 Sport. Pogoda
20.30 Godzina TV wolność. Nowy Rok
00.30 Koncert

6.10 S. „CSI kryminaliści”
7.50 S. „Cobra 11”
8.40 „Ostrożnie – rodzina!”
9.00 „Egazaras dugnas”
9.30 „Magazy nowe wojny”
10.00 „Wojny gangów”
11.00 „Semafor”
12.00 „Mistrz kulinarny”
13.00 „Powrót do natury”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „Jak pies z gliną”
16.00 S. „CSI kryminaliści”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 „Semafor”
20.00 „Wojny gangów”
21.00 „The Rolling Stones. Witamy w Shepherd's Bush”
23.00 „INXS. Live Baby Live”
01.00 Program muzyczny

6.00 S. „Niewinni”
7.00 S. „Bądź ze mną”
8.00 S. „Dziki”
8.30 S. „Ślepa”
9.00 S. „Yargi”
10.00 S. „Nowy Amsterdam”
11.00 S. „Einstein”
12.00 S. „Straż Pożarna w Chicago”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Niezapomniany”

15.00 S. „Anupamaa”
16.30 S. „Obiecany”
17.00 S. „Dziki”
17.30 S. „Ślepa”
18.00 S. „Jednostka Badawcza”
19.00 S. „Straż Pożarna w Chicago”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „Rocco Schiavone’a”
23.05 „Ochroniarz,” dramat
01.40 „Czerwona komnata”

06.10 S. „Dziedzictwo”
06.55 „Info Poranek w tym: Serwis Info i Pogoda Info”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze”
08.30 „Kościoł z bliska”
09.00 S. „Akcja 38”
09.45 S. „Ranczo”
10.40 S. „Komisarz Alex”
11.30 S. „Ojciec Mateusz”
12.20 „Kiedy zakwitną gwiazdy” film obycz.
13.10 „Agrobiznes”
13.30 „Magazyn Rolniczy”
13.45 „Dobre strony Margaret, Tomasz Kot”
14.00 „Skrzydła i sieci. Niezwykły taniec w powietrzu”
15.00 S. „Wichrowe wzgórza”
16.00 „Jaka to melodia?”
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.30 „Jaka to melodia?”
19.45 S. „Akcja 38”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
21.00 „Orędzie Prezydenta”
21.30 „Porady na

zdrady” komedia
23.10 „Miłość jest blisko” komedia
00.55 „Sylwester z Dwójką”

07.15 „Muzyczne poranki”
07.40 „Tamte lata, tamte dni”
08.15 „Dzika Muzyka”
08.55 „Podróż z historią”
09.35 „Informacje kulturalne”
10.05 S. „Rodzina Połanieckich”
11.35 „Bestia” film fab.
12.55 „King Kong” film przygodowy
15.10 „Galeria sztuki na ekranie”
16.05 „Szarda” komedia
18.15 S. „Rodzina Połanieckich”
19.50 „Grace Kelly Portret intymny”
21.00 „Teatr Telewizji”
23.35 „Seksmissja” komedia

07.00 „Panorama”
07.35 „Anna Dymna spotkajmy się”
08.05 „Kuchenne recepty”
08.30 „Pytanie na śniadanie”
12.50 „Nad Niemnem. Za wschodnią granicą”
13.10 S. „Ranczo”
14.55 „Potop” film kostiumowy
17.15 „Wilnoteka”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Next Ex” spektakl
19.55 „Historia Polski według Kabaretu Moralnego Niepokoju”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
21.00 „Orędzie Prezydenta”
21.25 „Sylwester z Dwójką”

02.10 „Kabaretowe Naj. Miłość. Jak nie podrywać

07.55 „Był taki dzień”
08.00 „Spór o historię”
08.30 „Piosenką przez historię”
08.40 „W kotle historii”
09.05 „Historia Polski” film dok.
10.00 „ABC miłości” komedia
11.15 „Doktor z Żeromskiego” film dok.
11.40 „Myśliciele sylwetki polskie”
11.45 „Rozkwit bałkańskich miast”
12.35 „Mój ulubiony bohater Niepodległości” film dok.
12.40 „Encyklopedia II wojny światowej”
13.00 „Paweł i Gawel” komedia
14.10 „Skarby opactwa w Krzeszowie” film dok.
14.40 S. dok. „Walia”
15.30 S. „Tygrysy Europy”
16.10 „Moni-dło” film TVP
16.45 „Myśliciele”
16.50 „Filmoteka Małopolska Bokser z Auschwitz” film dok.
17.15 „Prasa donosi Radio w II RP”
17.25 „Fenomen Fogga” film dok.
18.15 „Marusarz Tatrzański Orzeł” film biograficzny
19.10 „Dziewczyzna szuka miłości” film obycz.
20.20 „Człowiek z nut” film dok.
20.50 „Historia w postaciach zapisana”
22.25 „Bo we mnie jest seks” film obycz.
00.05 „Henryk Wars pieśniarz Warszawy” film dok.

00.30 Kobiety

przy Grobie
01.00 Słowo życia
01.05 Świat w obrazach
01.10 Informacje dnia
01.30 XX Rajd Katyński
01.55 Poczet Wielkich Polaków
02.00 Anioł Pański
02.05 Ma się rozumieć
02.15 Rozmowy niedokończone
03.25 Święty na każdy dzień
03.30 Poznajemy Polskę
03.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
04.00 Informacje dnia
04.20 Różaniec
04.50 Myśląc Ojczyzna
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Informacje dnia
05.40 Polski Punkt Widzenia
06.00 Apostoł mediów – bł. Jakub Alberione
07.35 Bądź wier-ny, idź i pamiętaj
08.55 Poczet Wielkich Polaków
09.00 Informacje dnia
09.15 Polski Punkt Widzenia
09.35 Drogą ks. Bosco
10.00 Papież Polak do Rodaków
10.40 Słowo życia
10.45 Święty na każdy dzień
10.50 Kolędy i pastorałki
11.00 Informacje dnia
11.15 Jak my to widzimy z daleka widać lepiej
11.45 Zew natury
12.05 Mocni w Wierze
12.35 Słowo życia
12.40 Ma się rozumieć
12.50 Święty na każdy dzień
13.00 Anioł Pański

13.03 Informacje dnia
13.20 Camino de Vistula
14.05 W sądeckiej krainie
14.30 Msza święta z Jasnej Góry
15.20 Kolędy i pastorałki
15.30 Matusia siostra Matylda Getter
16.30 Prosto o gospodarce
16.50 Ma się rozumieć
17.00 Informacje dnia
17.10 Jestem mamą
17.25 Przyroda w Obiektywie
17.40 Zdrowie z Bożej Apteki
18.00 Nieszpory z Bazyliki Watykańskiej
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 Drogi Montini
20.25 Święty na każdy dzień
20.30 Każdy ma-łuch to potrafi
20.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Myśląc Ojczyzna
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Gala Polskiej Muzyki Filmowej
23.50 Gala Polskiej Muzyki Filmowej

7.00 Fani czterech kółek
10.00 Łowcy klasyków
12.00 Łowcy staroci
14.00 Gorączka złota
19.00 Jak to jest zrobione?
19.30 Jak to działa?
20.00 Łowcy staroci: renowacje
21.00 Gorączka złota: złoty szlak
23.00 Zabójcze łowienie
00.00 Nagi instynkt przetrwania

TVP
WILNO

7.05 Zwierza-
ki Czytaki
7.20 „Pomysł-
wy wnuczek”
film anim.
7.30 „Lubię wra-
cać tam, gdzie
byłem” film dok.
8.30 Kabaret
9.20 Szkoła z klasą
10.15 „Niesamo-
wita historia
wielkiej grusz-
ki” film fab.
11.30 „Pomysł-
wy wnuczek”
film anim.
11.45 Szopka w
trzech aktach
13.30 Czas
na przebój
14.25 Marzenia
Marcina Dańca 2024
16.00 Koronka
do Miłosierdzia
Bożego
16.20 „Dzieci i
ryby” komedia
17.55 Najwięk-
sze przeboje
18.35 Tygiel
19.00 Studio
Wilno
19.35 25 lat na
„Dobre i na złe”
20.30 Program
informacyjny
21.00 „U Pana
Boga za miedzą”
komedia
21.55 Program
informacyjny
23.45 Info Wilno
00.00 Studio
Wilno
00.20 Kabaret
wszystkiego
zabawnego
01.15 Program
informacyjny

LRT | TV

6.00 Hymn Repu-
bliki Litewskiej
6.02 Historie
rzeczy
7.00 Kuchnia Beaty
7.55 Styl

8.50 „Nowe szaty
cesarza” bajka
9.50 „Księżnicz-
ka na ziarnku
grochu” bajka
10.55 „Św. Msza
św. z okazji
Światowego
Dnia Pokoju”
12.30 Koncert
15.00 Monika
Liu z Orkiestrą
Symfoniczną
LNOBT
16.30 Koncert
18.00 Kto i
dlaczego?
18.30 Wiadomości
19.00 Wiadomo-
ści rowerowe
19.30 Więc
gdzie dalej?
20.30 Panorama
21.00 „Wiele
hałasu o nic”
komedia
23.00 S. „ Fargo”
23.50 „Monika
Liu su LNOBT
symfoniniu
orkiestru”

6.00 S. anim. „Tom
i Jerry Show”
6.30 Filmy anim.
8.25 „Szyb-
cy i śnieżni”
film anim.
10.05 „Był sobie
pies” film fab.
12.00 „SpiderMan
3. Bez drogi do
domu” film fab.
14.45 „Poznaj
naszą rodzin-
kę” komedia
16.40 „Różo-
wa Pantera”
komedia
18.30 Wiadomości
19.30 „Shrek.
Długo i
szczęśliwie”
film anim.
21.20 „Prześla-
dowca” komedia
23.10 „Bohemian
Rhapsody”
dramat

LRT | PLUS

6.00 Hymn Repu-
bliki Litewskiej
6.05 „Najpiękniej-
sze piosenki
Franka Sina-
try, nowość”
7.30 Kto i dlaczego?
8.00 Noworocz-
ny występ LRT
11.00 „Ernest
i Celestyna.
Zimowe opowie-
ści” film anim.
11.50 „Wielki zły
lis i inne opowie-
ści” film anim.
13.15 „Skarb”
film fab.
14.40 „Przygo-
dy Gustawa”
film anim.
16.20 „Niesamo-
wity Maurycy”
film anim.
18.00 „Martynas
Levickis. Dziesięć
tysięcy szczegó-
łów” film dok.
19.30 „Sztuka
odrodzenia się”
film dok.
20.30 Panorama
21.00 Koncert
22.30 Aidas Gi-
nietis z człowie-
kiem. Koncert
rocznicowy
00.00 Koncert

6.00 Filmy anim.
7.20 „Dzielny
Despero” film
anim.
9.00 „Kraina lodu
II” film anim.
10.45 „Finn sam
w domu”
film fab.
12.25 „Edward
Nożycoręki”
dramat
14.25 „Gang dzikich
wieprzy” film fab.
16.20 „Opowieść
z Narnii: Podróż
Wędrowca do
Świutu” dramat

18.30 TV3 wia-
domości
19.30 „Mamma Mia!
Oto i my” film anim.
21.40 „Dżentel-
meni” film fab.
23.50 „To właśnie
miłość” dramat

6.20 „Zasady
mojej kuchni”
7.30 S. „Świe-
ża krew”
8.30 „Orły lombardu”
9.00 Piąty dublet
11.20 44. Między-
narodowy Festiwal
Cyrkowy w
Monte Carlo
13.50 „Bardzo
długa podróż
poślubna”
komedia
15.40 S. dok. „Akcja”
16.40 „Król smo-
ków” komedia
18.50 „Zamasko-
wany” film fab.
21.00 „Zja-
wa” dramat
23.55 „Spadaj,
tato” komedia

lrytas.tv

5.00 Nowy dzień
6.00 S. „Stary”
7.30 S. dok. „Zo-
stawiając wszyst-
ko za sobą”
8.00 S. „Prowincjo-
nalny detektyw”
9.00 S. „Bez ciebie”
11.00 S. „Stary”
12.30 Jestem
wnioskodawcą
13.00 Nieśmier-
telna francuska
piosenka
14.00 Program z
Nomedą Kazlausa
14.30 Montserrat
Marti i Nomeda
Kazlausa. Dwa
głosy – jedno
serce. Koncert
16.00 Reporter
16.20 Sport.
Pogoda

16.30 Koncert
18.00 Reporter
18.20 Sport. Pogoda
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.18 Sport. Pogoda
20.30 Laima's
Rendezvous 2024
22.30 Reporter
23.00 Koncert

6.10 S. „CSI kry-
minaliści”
7.50 S. „Cobra 11”
8.40 „Ostroż-
nie – rodzina!”
9.00 „Na jednym
końcu haczyk”
9.30 „Wojny ma-
gazynowe”
10.00 „Woj-
ny gangów”
11.00 „Semafor”
12.00 „Mistrz
kulinarny”
13.00 „Powrót
do natury”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „Jak
pies z gliną”
16.00 S. „CSI
kryminaliści”
18.00 S. „Simp-
sonowie”
19.00 „Semafor”
20.00 „Woj-
ny gangów”
21.00 „Ram-
bo. Ostatnia
krew” thriller
22.50 „Dziewię-
cioro niezna-
jomych” dramat
23.35 S. „CSI
kryminaliści”

6.00 S. „Niewinni”
7.00 S. „Bądź
ze mną”
8.00 S. „Ślepa”
9.00 S. „Yargi”
10.00 S. „Nowy
Amsterdam”
11.00 S. „Einstein”
12.00 S. „Straż
Pożarna w Chicago”

13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Niezapomniany”
15.00 S. „Anupamaa”
16.30 S. „Obiecany”
17.00 S. „Ślepa”
18.00 S. „Jednostka Badawcza”
19.00 S. „Straż Pożarna w Chicago”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 „Rocco Schiavone”
01.00 „Czerwona komnata”

06.30 „Wakacje Mikołajka” komedia
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach”
09.55 „Potop Redivivus” film fab.
13.00 „Anioł Pański”
13.20 „Podsumowanie roku w sporcie”
14.25 „Chłopak na Gwiazdkę” komedia
16.10 „Porady na zdrady” komedia
18.00 „Teleexpress”
18.30 „Jaka to melodia?”
19.45 S. „Akcja 38”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
21.25 „Baby Boom, czyli Kogel Mogel 5” komedia
23.00 „Dzień dobry, kocham cię” komedia
00.45 „Ronin” komedia

06.55 „Tamte lata, tamte dni”

07.35 „Scena muzyczna”
08.30 S. „Rodzina Połanieckich”
10.05 „Szarda” komedia
12.15 Koncert Noworoczny z Wiednia
13.00 „Katarynka” film anim.
13.25 „Gregory Peck aktor dżentelmen”
14.30 „Niespotykanie spokojny człowiek” film TVP
15.40 „Hugo i jego wynalazek” film fab.
18.00 S. „Rodzina Połanieckich”
19.30 Informacje kulturalne
19.50 „Lubię wracać tam, gdzie byłem” film dok.
21.00 „West Side Story” musical
23.45 „Scena muzyczna”

07.00 „Lecę za miłością”
07.35 „Kabalet Hrabii”
08.30 „Pytanie na śniadanie”
13.00 „Anioł Pański”
13.20 „Ostatnia akcja” komedia
14.55 „Kabaret łączy pokolenia”
15.50 „Z gwiazdą przez świat”
16.40 „Kabaletowe Naj”
16.55 „Hity 2024”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Gangsterzy i filantropi” komedia
19.55 „Kabaletowe Naj”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
21.20 „To było tak benefis Bohdana Łazuki”
23.25 „Sylwester z Dwójką”

08.30 „Był taki dzień”
08.32 „Henryk Wars” film dok.
09.25 „Wędrowcy Karkonoszy” film dok.
10.25 „Historia Polski”
11.05 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
11.15 S. „Ogniem i mieczem”
12.05 „Był taki dzień”
12.08 S. „Wszystkie kolory świata”
13.00 S. „Ogniem i mieczem”
13.45 „W kotłach historii”
14.19 „Stańczyk” film dok.
15.15 S. „Ogniem i mieczem”
16.10 S. dok. „Nieznane twarze historii”
16.45 „Tajemnice, zamki i podziemia” film dok.
17.00 S. „Ogniem i mieczem”
17.50 „Irena Santor. Magiczny jeden krok” film dok.
18.45 S. „Tygrysy Europy”
19.30 „Zamki kresowe Rzeczypospolitej” film dok.
19.50 „Potop” film kostiumowy
22.20 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
22.25 „Potop” film kostiumowy
00.40 S. dok. „Galeria Widmo”

01.00 Słowo życia
01.05 Świat w obrazach
01.10 Informacje dnia
01.30 Nieszpory z Bazyliki Watykańskiej
02.30 Kolędy

i pastorałki
02.45 „Wataha pod Białą Czerwoną” na Kresach
03.25 Święty na każdy dzień
03.30 Każdy maluch to potrafi
03.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
04.00 Informacje dnia
04.20 Różaniec
04.50 Myśląc Ojczyzna
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Informacje dnia
05.40 Tu był Prymas Kardynał Wyszyński w Studzienicznej
06.00 Prosto o gospodarce
06.20 Jestem mamą
06.35 Odpowiedzialni za Kościół
07.00 Szkoła obmowy, czyli nędza
08.35 Zdrowie z Bożej Apteki
08.55 Poczet Wielkich Polaków
09.00 Dzisiaj w Betlejem...
09.35 Każdy maluch to potrafi
09.50 Słowo życia
10.00 Mocni Jego mocą
10.30 Sanktuarium polskie
10.50 Święty na każdy dzień
11.00 Uroczystość Świętej Bożej Rodzicielki Maryi
12.30 Kolędy i pastorałki
12.40 Prosto o gospodarce
13.00 Koncert „Tobie zawierzam Maryjo”
14.30 Zerwany kłós
16.10 Jacek i czwarty król
16.40 Kolędy i pastorałki
16.50 Ma się rozumieć
17.00 Infor-

macje dnia
17.10 Koncert życzeń
17.45 Na zdrowie
18.10 „Wataha pod Białą Czerwoną” na Kresach
18.55 Poczet Wielkich Polaków
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 Rozmowy niedokończone
20.25 Święty na każdy dzień
20.30 Opowieści biblijne – historie animowane z Nowego Testamentu
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Myśląc Ojczyzna
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Tu był Prymas Kardynał Wyszyński w Studzienicznej
23.00 Przetrwaliśmy
23.30 Brat naszego Boga

7.00 Fani czterech kółek
9.00 Jak to jest zrobione?
10.30 Skarby z szopy
12.00 Łowcy staroci
14.00 Złota gorączka
18.00 Fani czterech kółek
19.00 Jak to jest zrobione?
19.30 Jak to działa?
20.00 Łowcy staroci: renowacje
21.00 Samochód marzeń
23.00 Zabójcze łowienie
00.00 Nagi instynkt przetrwania

LWOWSKI AKADEMICKI TEATR WOSKRESINIA

WIDOWISKO BOŻONARODZENIOWE
KIEDY ANIOŁOWIE SCHODZĄ NA ZIEMIĘ

STYCZEŃ

2025 R.

4

GODZ. 17.00

NA PLACU SAMORZĄDOWYM
W SOŁĘCZNIKACH

Solęcnikų rajono
savivaldybėSolęcnikų rajono švietimo ir
kultūros centrasImpreza lietuvių
filmuojama
ir fotografuojama

KUPNO

Kupię las. Rozliczam się od razu. Tel. +370 686 03 070

Sprzedajcie las drogo i bez pośredników.

Tel. +370 659 57 721

Skupujemy różnego rodzaju lasy, mogą być młode lub wycięte.

Tel. +3706685855

SPRZEDAŻ

Sprzedam kamienie polne. Materiał może służyć do budowy ogrodzeń, alejek, tarasów, palenisk, kwietników, na podmurówki i in. Załadunek oraz transport we własnym zakresie. Cena 20 euro/tona.

Tel. +370 600 18 083 (Leon)

KUPOJEMY LASY
DOJRZAŁE, MŁODE,
NA DREWNO, POREBY,
ZIEMIĘ, ZAGRODY W
CAŁEJ LITWIE 8 676 41155

UAB „Krekenavos agrofirma”
SKUPOJEMY BYDŁO
KROWY, CIELICE, BYKI
WEDŁUG WAGI RZEŻNEJ BĄDŹ ŻYWEJ
WAŻY, PŁACI OD RAZU, TRANSPORTUJE
TEL. (8 620) 61179

um
UTENOS MĖSA
SKUPOJEMY BYDŁO
+370 620 33544

Wynajmiemy pomieszczenie komercyjne

Firma „Klion”
ma do wynajęcia
pomieszczenie
komercyjne
(biura, magazyny, sklep).

Bezpłatny parking
przy pomieszczeniach.

Birbynių 4A	Linksmoji 5
1. 7,82 m ²	1. 19,59 m ²
2. 26,76 m ²	2. 41,94 m ²
3. 55,85 m ²	3. 115 m ²
+370 685 040 80	

KURIER WILEŃSKI
DZIAŁ REKLAMY I OGŁOSZEŃ
Wilno, Birbynių 4A, 2 piętro, 10 gabinet,
tel./faks. 85 260 84 44, e-mail: reklama@kurierwilenski.lt
Zapraszamy w godz. 8.00 - 16.30 (w dniach pracy)

Świadczenie pomocy prawnej w sprawach zwrotu ziemi i innych nieruchomości

Bezpłatna pomoc prawna w sprawach zwrotu ziemi udzielana jest przez Związek Prawników Polaków na Litwie w Domu Kultury Polskiej w Wilnie przy ul. Nowogródzkiej

(Naugarduko) 76. Pokój Nr. 211.

Osoby zainteresowane prosimy o rejestrację pod numerem tel. (+370 5) 233 0450 w godz. 9.00 – 16.00.

Pomoc prawną świadczą wykwalifikowani radcowie prawni i adwokaci.

Projekt finansowany ze środków

Kancelarii Prezesa Rady Ministrów

w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2023

KURIER WILEŃSKI

Prenumerata 2025

Wydanie codzienne (kod 0044)

Na miesiąc 10,00 €

Na 6 miesięcy 54,00 €

Na rok 105,00 €

Wydanie magazynowe (kod 0172)

Na miesiąc 4,00 €

Na 6 miesięcy 21,00 €

Na rok 40,00 €

Dla osób niepełnosprawnych oraz emerytów

Wydanie codzienne (kod 0227)

Na miesiąc 9,00 €

Na 6 miesięcy 49,00 €

Na rok 93,00 €

Prenumerata dla czytelników za granicą

Wydanie codzienne

Na miesiąc 20 €

Na 6 miesięcy 120 €

Na rok 240 €

Wydanie magazynowe

Na miesiąc 10 €

Na 6 miesięcy 60 €

Na rok 120 €

„Kurier Wileński” można zaprenumerować:

- w każdym urzędzie pocztowym (Lietuvos paštas);
- drogą elektroniczną: www.prenumeruok.lt;

Zasięgnąć informacji można pod nr. tel. (8-5) 260 84 44, Birbynių g. 4A, LT-02121 Vilnius, kolport@kurierwilenski.lt, www.kurierwilenski.lt

Miasta, które najbardziej poprawiają nastrój

Powstał ranking miast najbardziej stymulujących wydzielanie dopaminy, czyli hormonu szczęścia. Na pierwszym miejscu uplasował się chorwacki Split. Podróżni mogą cieszyć się tam nie tylko słoneczną pogodą i dobrej jakości powietrzem, ale też doskonałym zapleczem gastronomicznym i wieloma miejscami do spacerowania. Wśród kryteriów, które brano pod uwagę, były ilość słońca, jakość powietrza, wielkość terenów zielonych, dostępność tras spacerowych oraz jakość lokalnej kuchni. Na drugim miejscu zestawienia uplasował się Amsterdam. Na podium znalazła się również stolica Estonii, Tallin. Fot. Freepik.com

Dom z filmu „Kevin sam w domu” ma nowych właścicieli

Kilka dni przed świętami Bożego Narodzenia i siedem miesięcy od wystawienia na sprzedaż, słynny dom z filmu „Kevin sam w domu” znalazł nowych właścicieli. Cenę nieruchomości określono na 5,25 miliona dolarów. Choć w ostatnich latach przeszedł gruntowną modernizację, fani świątecznego klasyka wciąż znajdą we wnętrzu kilka znanych z filmu elementów. Nieruchomość znajduje się w niewielkiej miejscowości Winnetka, położonej w stanie Illinois, około 30 kilometrów na północ od Chicago. Spośród elementów znanych fanom „Kevin sam w domu” do dziś w niezmienionym stanie pozostały drzwi wejściowe do budynku oraz jego centralne schody, po których Kevin McCallister zjeżdża na sankach w jednej ze scen. Nawiązanie do filmowego hitu znaleźć też można w znajdującej się w piwnicy sali kinowej. Resztę nieruchomości poddano w ostatnich latach gruntownej modernizacji. Zgodnie z informacjami zawartymi w ofercie sprzedaży, urządzono ją tak, by była ucieleśnieniem „współczesnego luksusu”.

Zaginiony pies wrócił do domu i zadzwonił do drzwi

Niezwykła sytuacja miała miejsce w Wigilię na Florydzie w USA. Pies po tym, jak zaginął 9 dni wcześniej, wrócił do domu i... sam zadzwonił dzwonkiem do drzwi. Suczka rasy owczarek niemiecki zniknęła 15 grudnia. Rozpoczęły się poszukiwania. Na ulicach zamontowano kamery, aby można było kontrolować, czy Atena nie pojawiła się w okolicy. To wszystko jednak nie dawało rezultatów. – Było około 2:30 w nocy, kiedy dzwoniła do drzwi i w nie drapała. To był wigilijny poranek. Obudziłam się i zobaczyłam ją na kamerze — powiedziała Brooke Comer, właścicielka Ateny. Fot. Freepik.com

Fotomigawka

■ Przygotowania za kulisami – chwila na zdjęcie przed występem Fot. Marian Paluszkiewicz